

152 452

ฉ ๑๖๑๐

๖3

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในวิชาอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

ปริญญาโท

ของ

เอกพจน์ สมุทธานนท์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา

สิงหาคม 2537

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

191514

10 พ.ย. 2537

152-452

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษาของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... จ. 12 ประธาน

(ดร.ละเอียด รัชเฝ้า)

..... กรรมการ

(อาจารย์เจษฎา หิรัญกาญจน์)

คณะกรรมการสอบ

..... จ. 12 ประธาน

(ดร.ละเอียด รัชเฝ้า)

..... กรรมการ

(อาจารย์เจษฎา หิรัญกาญจน์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผศ.จงกล แก่นเพิ่ม)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... ศิริยุภา คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 19 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2537

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยการแนะนำ สนับสนุน ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาอย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร.ละเอียด รักษ์เผ่า และอาจารย์เจษฎา หิรัญกาญจน์ ข้าพเจ้ารู้สึกซาบซึ้งในพระคุณ ขอกราบขอพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณอาจารย์สุวัฒน์ อุทิศสาร หัวหน้าภาควิชาคอมพิวเตอร์ สถาบันราชภัฏพระนคร ที่กรุณาให้คำปรึกษาด้านการประมวลผลงานวิจัยมาตลอดตั้งแต่เริ่มจนงานวิจัยสำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์สงวน สกุลพานิช หัวหน้าภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน อาจารย์วันชัย คงเพชร ศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา และอาจารย์วรรัตน์ ศิริโชติ เจ้าหน้าที่บริหาร สำนักงานคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ กระทรวงแรงงาน ที่กรุณาเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์จंगกล แก่นเพิ่ม อดีตหัวหน้าหมวดอุตสาหกรรม โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่งเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบปากเปล่า

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ ทุกคนที่คอยเป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนตลอดเวลา และขอเทอดพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ครู อาจารย์ ที่ได้ปลูกฝังนิสัยใฝ่รู้ให้แก่ข้าพเจ้าทำให้ประสบผลสำเร็จในการเรียนเป็นอย่างดี

เอกพนธ์ สมุทธานนท์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
	สมมุติฐานการวิจัย.....	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
	ความหมายของ เจตคติและ เจตคติในวิชาอาชีพ.....	9
	องค์ประกอบของ เจตคติ.....	11
	มาตราวัดเจตคติ.....	14
	การจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	15
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	17
	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในวิชาอาชีพ.....	19
	ปัจจัยด้านตัวผู้เรียน.....	22
	ปัจจัยด้านครอบครัว.....	26
	ปัจจัยด้านการเรียนการสอน.....	28

3	วิธีการดำเนินการค้นคว้า.....	32
	การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	32
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	34
	การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
	การวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ.....	45
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน.....	46
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน.....	55
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	61
	จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	62
	กลุ่มตัวอย่าง.....	62
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
	วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	63
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	63
	อภิปรายผล.....	66
	ข้อเสนอแนะ.....	73

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	76
ภาคผนวก.....	83
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	100

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	รายชื่อโรงเรียนและจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2536	
	สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง..	33
2	รายชื่อโรงเรียนและจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเขตการปกครอง	46
3	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	47
4	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	48
5	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประสบการณ์ในการเลือกเรียนวิชาชีพ	48
6	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการสนับสนุนของผู้ปกครอง.....	50
7	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง.....	51
8	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ครอง.....	52
9	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามมรณภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาชีพ...	53
10	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นต่อคุณภาพการสอนของครูใน วิชาการงาน.....	54
11	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเจตคติในวิชาชีพ.....	55
12	อำนาจการพยากรณ์ของตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อเจตคติในวิชาชีพ.....	56
13	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสองที่เพิ่มขึ้นเมื่อ เพิ่มตัวแปรในการวิเคราะห์.....	57
14	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวพยากรณ์และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตัวพยากรณ์เจตคติในวิชาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 เขตกรุงเทพมหานคร.....	60

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา.....	8
2 รูปแบบของพัฒนาการทางด้านความรู้สึตามแนวคิดของ บลูม และคนอื่น ๆ.....	13
3 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า.....	58
4 แสดงปัจจัยที่สามารถอธิบายความแปรปรวนของเจตคติในวิชาอาชีพ.....	59

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

นโยบายของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 พุทธศักราช 2535-2539 เน้นการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการพื้นฐานตามวัย มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาดำรงชีวิตปรับตัวและนำการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้อย่างเหมาะสม มีทักษะพื้นฐานในการประกอบสัมมาชีพตามสภาพการขยายตัวทางเศรษฐกิจ สังคม และตลาดแรงงาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2534 ก : 1-4) นอกจากนั้นยังได้กำหนดนโยบายที่เร่งรัดจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน ตลอดจนส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพในทุกระดับและประเภทของการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2534 ก : 17) แต่เนื่องจากการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว และโครงสร้างการผลิตเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น ทำให้แนวโน้มความต้องการแรงงานขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาที่มีปริมาณสูงขึ้น เพราะต้องการแรงงานที่สามารถเรียนรู้ได้เร็ว เข้าใจปัญหา และปรับตัวได้ในระดับที่เหมาะสม (ประสงค์ วีระกาญจนพงษ์. 2535 : 61-62) โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร มีความต้องการแรงงานมากกว่าทุกภาค คิดเป็นร้อยละ 49.9 ของความต้องการแรงงานทั้งประเทศ (กรมแรงงาน. 2534 : 15) การจัดการมัธยมศึกษาจึงได้มุ่งเน้นให้ผู้เรียน มีความรู้ทั้งทางวิชาการและวิชาชีพ โดยหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้ผู้เรียนมีทักษะที่ดีต่อสัมมาชีพทุกชนิด มีนิสัยรักการทำงาน และมีความสามารถในการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับความถนัด และความสนใจ (กรมวิชาการ 2533 ก : 1)

จากสภาพที่เป็นอยู่นักเรียนมัธยมศึกษา มักไม่สนใจที่จะเลือกเรียนวิชาอาชีพ ต้องการแต่จะเรียนวิชาการเท่านั้น จากการศึกษาของ ลักขณา คำตรง (2533 : 250) พบว่า ปัญหาด้านการเตรียมการจัดวิชาอาชีพประการหนึ่งคือ นักเรียนไม่สนใจในการเลือกเรียนวิชาอาชีพเป็น

ผลให้เกิดปัญหาในการดำเนินการสอนวิชาอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรมวิชาการที่ได้ทำ การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน และการมีงานทำพบว่า หลังจากเปิดแผนการเรียนวิชา อาชีพและมีการเรียนการสอนแล้ว กลับมีนักเรียนเรียนแผนวิชาอาชีพน้อย นอกจากนั้นยังพบว่า นักเรียนไม่สนใจเรียนวิชาอาชีพ ขาดความกระตือรือร้นในการเรียน โดยครูและนักเรียนมีความ เห็นสอดคล้องกันว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีท่าทีเฉย ๆ ต่อการเรียนวิชาอาชีพ (กรมวิชาการ 2533 ข : 30, 41, 87) แสดงให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาอาชีพ และ จากรายงานการประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ปีการศึกษา 2531 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ใน กลุ่มวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพพบว่า การจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมาผู้เรียนในแต่ละเขตการ ศึกษา มีเจตคติต่องานอาชีพแตกต่างกัน โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร มีเจตคติทางงาน อาชีพต่ำกว่าทุกเขตการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2534 : 111)

กรมสามัญศึกษามุ่งปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาอาชีพให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการ ศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) โดยในระดับมัธยมศึกษาได้ระบุให้เร่งรัดปรับปรุง การเรียนการสอน ตลอดจนการแนะแนวอาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนเห็นโอกาสของการประกอบอาชีพ และพัฒนาอาชีพในท้องถิ่น รวมทั้งสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้เป็นอย่างดี แต่จากการ ติดตามผล พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอาชีพอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2534 ข : 95-97) ถ้านักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อ วิชาอาชีพจะมีส่วนช่วยให้ผลการเรียนรู้สูงขึ้น เพราะเจตคติจะก่อให้เกิดแรงจูงใจ ซึ่งเป็น องค์ประกอบเกี่ยวกับตัวผู้เรียนที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ (กันยา สุวรรณแสง. 2532 : 159-161) นอกจากนั้น เจตคติยังเป็นความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (causal relationship) กับการเรียนรู้ เจตคติที่ดีต่อวิชาจะทำให้ผลการเรียนวิชานั้นสูงขึ้นไปด้วย (Bloom. 1976 : 150-152)

เจตคติที่ดีในวิชาอาชีพจะทำให้เกิดความร่วมมือและการยอมรับจากผู้เรียน ส่งผลให้ การจัดการศึกษาประสบความสำเร็จ เป็นคุณประโยชน์แก่ผู้เรียนและครอบครัว ตลอดจนสังคม โดยส่วนรวม แต่การที่จะปลูกฝังเจตคติให้ได้ผลดีนั้น จะต้องทราบลักษณะของเจตคติว่าขึ้นอยู่กับ สิ่งใดบ้าง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในวิชาอาชีพของ

เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประมวลตัวแปรต่าง ๆ ที่มีผู้ศึกษาวิจัย พบว่า มีความสัมพันธ์กับ
เจตคติ 3 ด้าน คือ

1. ด้านผู้เรียน ประกอบด้วย เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสบการณ์ในการเลือก
เรียนวิชาอาชีพ และมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ

2. ด้านครอบครัว ประกอบด้วย การสนับสนุนของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครองและ
ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

3. ด้านการเรียนการสอน ได้แก่ คุณภาพของการสอนของครูในวิชาการทำงาน

โดยวิธีดำเนินการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับเจตคติในวิชาอาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร แล้ววิเคราะห์ต่อไปว่า ตัวแปรใดมี
อิทธิพลต่อเจตคติในวิชาอาชีพ ผลการวิจัยจะได้นำไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาตัวแปร
ที่เป็นมูลเหตุของเจตคติทั้งด้านตัวผู้เรียน ครอบครัว และการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้
นักเรียนมัศึกษามีเจตคติที่ดีต่อวิชาอาชีพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นประโยชน์สำหรับการแนะแนว
การเลือกเรียนวิชาอาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาอีกด้วย

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาปัจจัยในด้านตัวผู้เรียน ด้านครอบครัว และด้านการเรียนการสอนที่มีอิทธิพล
ต่อเจตคติในวิชาอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร ตามความ
คิดเห็นของนักเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้ามีความสำคัญ ดังนี้

1. ด้านตัวผู้เรียน จะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาเลือกเสรี
ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

2. ด้านครอบครัว จะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการสนับสนุนการเรียนของบุตรหลาน
3. ด้านการเรียนการสอน จะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนในการพัฒนาการสอนให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาอาชีวศึกษา
4. ด้านการแนะแนว จะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการแนะแนวการเลือกเรียนวิชาเลือกเสรีตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าได้กำหนดขอบเขตไว้ ดังนี้

1. ประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2536 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนประมาณ 65,558 คน จาก 111 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2536 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนประมาณ 713 คน จาก 16 โรงเรียน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มหลายชั้น (multi-stage cluster sampling) โดยมีวิธีการสุ่มดังนี้
 - 2.1 จำแนกโรงเรียนออกตามเขตการปกครอง ซึ่งมีจำนวน 32 เขตการปกครอง
 - 2.2 สุ่มเขตการปกครองโดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายจำนวนร้อยละ 50 ได้ 16 เขตการปกครอง
 - 2.3 สุ่มโรงเรียนจากเขตการปกครองที่สุ่มได้เขตละ 1 โรงเรียนได้ 16 โรงเรียน
 - 2.4 สุ่มห้องเรียนจากโรงเรียนที่สุ่มได้โรงเรียนละ 1 ห้องเรียนได้ 16 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 713 คน

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น

- 3.1.1 ด้านผู้เรียน ประกอบด้วย เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสิทธิภาพในการเลือกเรียนวิชาอาชีพ มโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ

3.1.2 ด้านครอบครัว ประกอบด้วย การสนับสนุนของผู้ปกครอง อาชีพของ ผู้ปกครอง และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

3.1.3 ด้านการเรียนการสอน ได้แก่ คุณภาพของการสอนของครูในวิชา การงาน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ เจตคติในวิชาอาชีพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าไว้ดังนี้

1. เจตคติในวิชาอาชีพ หมายถึง ทำที่ความคิดเห็น ความรู้สึกเอนเอียงทางจิตใจที่มี ต่อวิชาอาชีพ ซึ่งเป็นวิชาเลือกเสรีในกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษา ตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ประกอบไปด้วยองค์ประกอบด้านความรู้ เกี่ยวกับการจัดวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา ความรู้สึกต่อวิชาอาชีพที่จัดในโรงเรียน มัธยมศึกษาในด้านความเหมาะสม คุณค่า การยอมรับของสังคมและแนวโน้มที่จะเลือกหรือไม่เลือกเรียน วิชาอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อวิชาอาชีพ ซึ่งแบ่งออก เป็น 3 ลักษณะ คือ เจตคติเชิงนิมาน เจตคติเชิงนิเสธ และเจตคติที่เป็นกลาง ซึ่งวัดได้ด้วย แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. เจตคติเชิงนิมาน เป็นการแสดงความพึงพอใจ นิยมชมชอบ และมีความต้องการที่ จะเรียนวิชาอาชีพ หรือกล่าวได้ว่า มีพฤติกรรมในทางบวกต่อวิชาอาชีพ

3. เจตคติเชิงนิเสธ เป็นการแสดงความเบื่อหน่าย ไม่ชอบ และคัดค้านการเรียนวิชา อาชีพหรือกล่าวได้ว่า มีพฤติกรรมในทางลบต่อวิชาอาชีพ

4. เจตคติที่เป็นกลาง เป็นการแสดงออกที่ไม่เป็นทั้งเชิงนิมานและเชิงนิเสธ แต่อยู่ ในระดับที่เป็นกลาง ไม่เข้าข้างใดข้างหนึ่ง เช่น ไม่แน่ใจ รู้สึกเฉย ๆ

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนเฉลี่ยในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1

ของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง โดยสำรวจจากสมุดรายนามประจำตัวนักเรียน แบ่งเป็น 4 ระดับคะแนน คือ ระดับคะแนน 0-1.00, 1.01-2.00, 2.01-3.00 และ 3.01-4.00

6. ประสบการณ์ในการเลือกเรียนวิชาอาชีพ หมายถึง การเลือกเรียนวิชาอาชีพในหลักสูตรมัธยมศึกษา โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ เคย และไม่เคยเรียนวิชาอาชีพ

7. มโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองตามสภาพความเป็นจริงที่มีต่อวิชาอาชีพ ประกอบไปด้วย มโนภาพเกี่ยวกับตนเองที่รับรู้จากตนเองจากตนเอง และมโนภาพเกี่ยวกับตนเองที่รับรู้จากสังคม ซึ่งได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

8. การสนับสนุนของผู้ปกครอง หมายถึง ท่าที ความต้องการในการที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาอาชีพ โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ สนับสนุนและไม่สนับสนุน

9. อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง อาชีพปัจจุบันของผู้ปกครองนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 7 กลุ่ม คือ รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทรับจ้าง นักธุรกิจ ค้าขาย และเกษตรกร

10. อาชีพรับราชการ หมายถึง ผู้ที่ทำงานในระบบราชการ โดยเป็นข้าราชการหรือลูกจ้างรัฐบาล

11. อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ หมายถึง ผู้ที่ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ โดยเป็นพนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ

12. อาชีพพนักงานบริษัท หมายถึง ผู้ที่ทำงานในหน่วยงานของเอกชนที่จดทะเบียนเป็นบริษัท

13. อาชีพรับจ้าง หมายถึง ผู้ที่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป หรือเป็นลูกจ้างในหน่วยงานของเอกชนที่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นบริษัท

14. อาชีพนักธุรกิจ หมายถึง เจ้าของกิจการค้าที่จดทะเบียนเป็นบริษัท หรือห้างหุ้นส่วน

15. อาชีพค้าขาย หมายถึง ผู้ประกอบการค้าขายรายย่อยทั่วไป

16. อาชีพเกษตรกร หมายถึง ผู้ที่ประกอบอาชีพทางการเกษตร เช่น ทำนา ทำไร่ ทำสวน ทำประมง หรือการเลี้ยงสัตว์

17. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครองนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา

18. คุณภาพของการสอนของครูในวิชาการงาน หมายถึง องค์ประกอบสำคัญที่จะอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนของครูในวิชาการงาน ซึ่งเป็นวิชาบังคับเลือกในกลุ่มวิชาการงานและอาชีพตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) มีประสิทธิภาพสูง คุณภาพการสอนประกอบไปด้วย องค์ประกอบต่าง ๆ 4 องค์ประกอบ คือ การให้คำแนะนำกับนักเรียน การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม การเสริมแรง และการแก้ไขข้อบกพร่อง ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

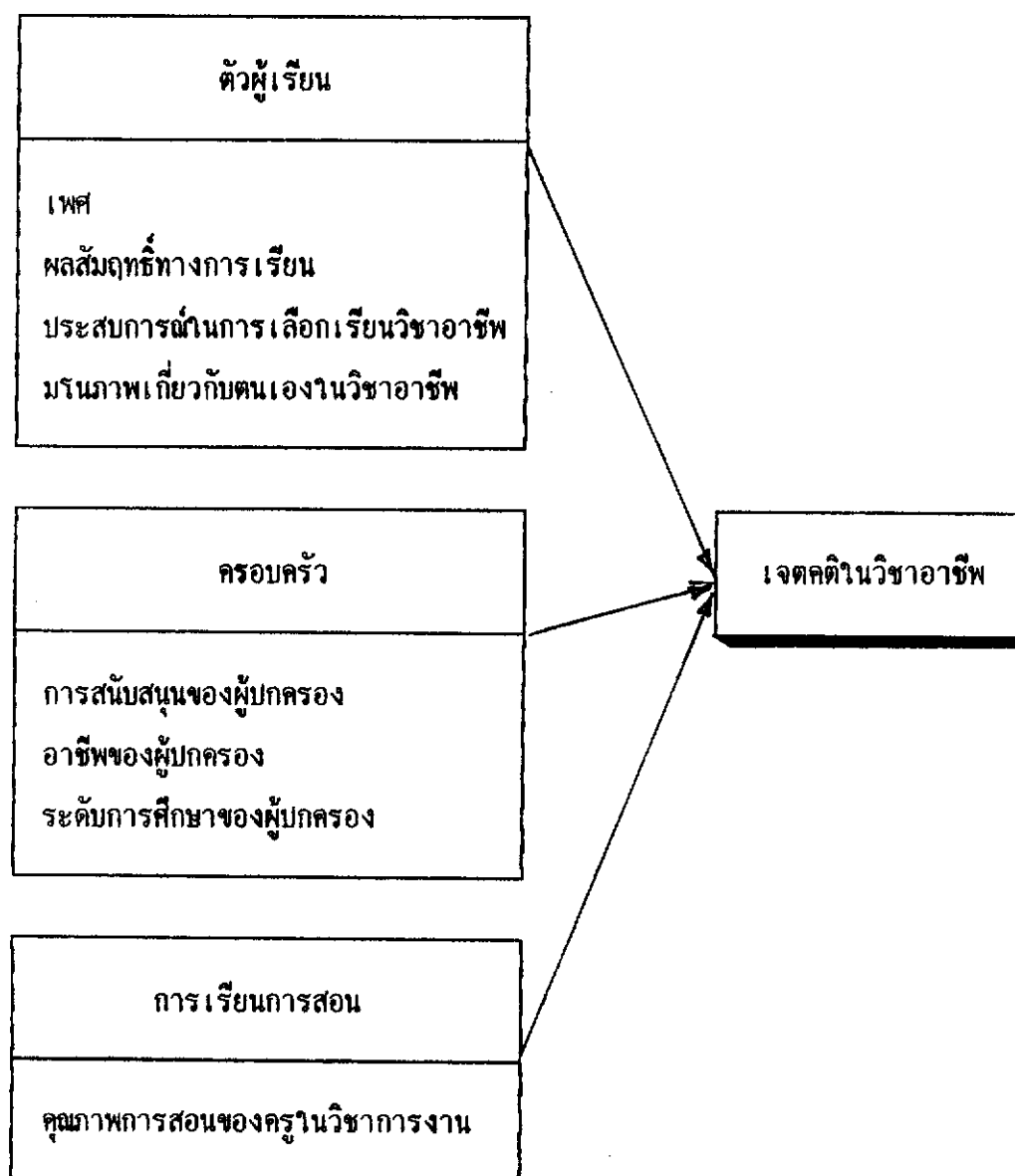
สมมุติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสิทธิภาพในการเลือกเรียนวิชาอาชีพ มโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ การสนับสนุนของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และคุณภาพของการสอนของครูในวิชาการงาน มีความสัมพันธ์กับเจตคติในวิชาอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2. เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสิทธิภาพในการเลือกเรียนวิชาอาชีพ มโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ การสนับสนุนของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และคุณภาพของการสอนของครูในวิชาการงาน สามารถร่วมกันพยากรณ์เจตคติในวิชาอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้

ซึ่งสรุปเป็นกรอบความคิด (conceptual framework) ได้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้เห็นภาพรวมในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้เสนอเป็นลำดับ ดังนี้

1. ความหมายของเจตคติและเจตคติในวิชาชีพ
2. องค์ประกอบของเจตคติ
3. มาตรการวัดเจตคติ
4. การจัดการเรียนการสอนวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา
6. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในวิชาชีพ
7. ปัจจัยด้านตัวผู้เรียน
8. ปัจจัยด้านครอบครัว
9. ปัจจัยด้านการเรียนการสอน

1. ความหมายของเจตคติ (attitude)

มีผู้ให้ความหมายของเจตคติไว้แตกต่างกัน ดังนี้

เชดส์กัตต์ ไรนาสันธู (2520 : 38) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีผลมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมหรือแนวโน้มที่จะตอบสนองสิ่งเร้านั้น ๆ

นิพนธ์ แจ้งเอี่ยม (2525 : 118) กล่าวว่า เจตคติ คือ สิ่งที่อยู่ภายในจิตใจของบุคคลที่จะตอบสนองสิ่งหนึ่งสิ่งใดไปในทิศทางหนึ่งทิศทางใด ซึ่งไม่สามารถวัดได้โดยตรง แต่จะสังเกตได้จากพฤติกรรมของบุคคลว่า จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าอย่างไร

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 3) กล่าวว่า เจตคติเป็นความคิดเห็น ซึ่งมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบเป็นสิ่งที่พร้อมจะแสดงปฏิกิริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2529 : 92) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกหรือท่าทีของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันมีผลให้บุคคลมีพฤติกรรมตอบสนองในลักษณะที่สอดคล้องกับความรู้สึกนั้น ๆ

กู๊ด (Good. 1957 : 48) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ความพร้อมที่จะแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง อาจเป็นการเข้าหา หนี หรือต่อต้านสภาพการณ์บางอย่าง บุคคลหรือสิ่งใดสิ่งใด เช่น เกลียด กลัว ไม่พอใจ รักชอบ ต่อสิ่งนั้น ๆ

เซอร์สโตน (Thurstone. 1964 : 49) กล่าวว่า เจตคติ เป็นตัวแปรทางจิตวิทยาอย่างหนึ่งที่ไม่อาจสังเกตได้ง่าย แต่เป็นความโน้มเอียงภายในแสดงออกให้เห็นได้โดยพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เจตคติเป็นเรื่องของความชอบ ไม่ชอบ ความลำเอียง ความคิดเห็น ความรู้สึก และความเชื่อในสิ่งหนึ่งสิ่งใด

เคนด์เลอร์ (Kendler. 1974 : 671) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ความพร้อมของแต่ละบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมในทางที่จะสนับสนุนหรือต่อต้าน ประสพการณ์ บุคคล สถาบัน หรือแนวความคิดบางอย่าง แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ แสดงความพึงพอใจ เรียกว่า เจตคติทางบวก และแสดงออกในลักษณะไม่พึงพอใจ เรียกว่า เจตคติทางลบ เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

ออสซูเบล โนวัค และฮานีเซียน (Ausubel, Novak and Hanesian. 1978 : 425) กล่าวว่า เจตคติ คือ ความรู้สึก ความเชื่อหรือค่านิยม ที่เกิดจากองค์ประกอบทางด้านอารมณ์ และสติปัญญา

กล่าวโดยสรุปได้ว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น ความเชื่อ ท่าทีหรือความพร้อมซึ่งทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมออกมา 2 ลักษณะ คือ เจตคติทางบวก จะแสดงออกในลักษณะความพอใจ สนใจ ความชอบ เห็นด้วย อดทนปฏิบัติ และอีกลักษณะหนึ่งคือ เจตคติทางลบจะแสดงออกในลักษณะความเกลียด ไม่พึงพอใจ ไม่สนใจ ไม่เห็นด้วย นอกจากนี้เจตคติอาจแสดงออกในลักษณะเป็นกลาง เช่น รู้สึกเฉย ๆ ไม่รักไม่ชอบ หรือไม่แน่ใจ (Shaw and Wright. 1967 : 6-9)

เจตคติในวิชาอาชีพ เจตคติในวิชาอาชีพ หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึกเอนเอียงทางจิตใจที่มีต่อวิชาอาชีพ ประกอบไปด้วย ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ความรู้สึกต่อวิชาอาชีพในด้านความเหมาะสม คุณค่า การยอมรับของสังคม และแนวโน้มที่จะเลือกหรือไม่เลือกเรียนวิชาอาชีพ โดยมีพฤติกรรมที่แสดงออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

1. เจตคติเชิงนิมมาน หรือเจตคติทางบวกในวิชาอาชีพ เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกในลักษณะพึงพอใจความชอบ อยากเรียนวิชาอาชีพ
2. เจตคติเชิงนิเสธ หรือเจตคติทางลบในวิชาอาชีพ เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกในลักษณะความไม่พึงพอใจไม่ชอบ เบื่อหน่ายและไม่อยากเรียนวิชาอาชีพ
3. เจตคติเป็นกลางในวิชาอาชีพ เป็นพฤติกรรมที่ไม่แสดงออกในลักษณะเป็นเจตคติทางบวกหรือทางลบ เช่น รู้สึกเฉย ๆ ต่อวิชาอาชีพ เป็นต้น

2. องค์ประกอบของเจตคติ

สำหรับองค์ประกอบทางเจตคตินั้น เชฟเวอร์ (Shaver, 1977 : 168-170) กล่าวว่า เจตคติดี้องค์ประกอบ 3 ด้าน คือ

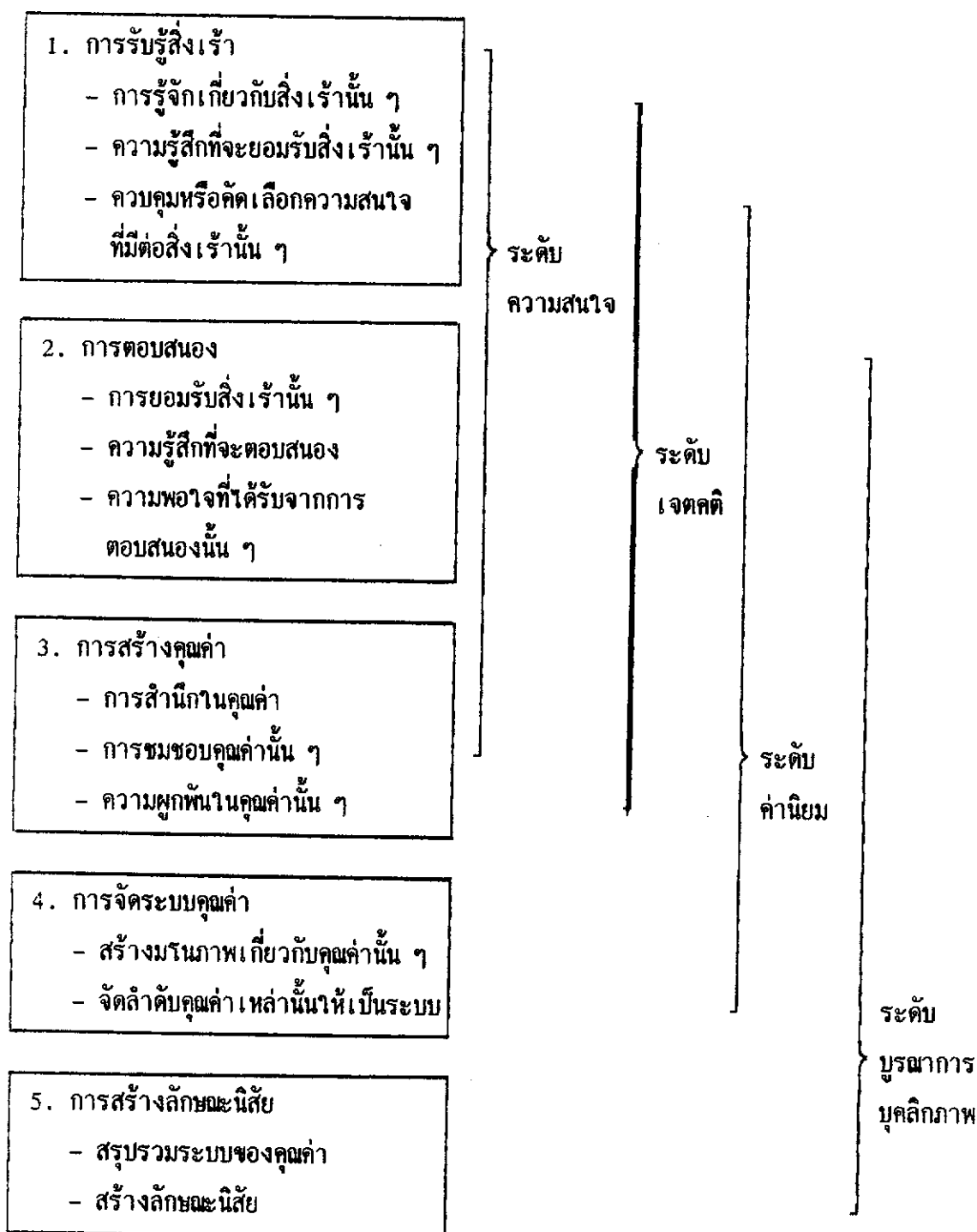
1. องค์ประกอบด้านความรู้ (cognitive component) หมายถึง การรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับวัตถุหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งเหล่านั้นด้วย
2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (affective component) เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าที่เขารับรู้ อาจเป็นไปทางดีหรือไม่ดี ถ้าบุคคลมีความรู้สึกไม่ติดต่อกับใด บุคคลนั้นก็ไม่น่าจะชอบสิ่งนั้น ถ้าบุคคลมีความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งใด ก็จะชอบสิ่งนั้น
3. องค์ประกอบทางด้านแนวโน้มที่จะกระทำ (behavioral component) หมายถึง ความโน้มเอียงของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตน คือ การยอมรับหรือไม่ยอมรับ ปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ

องค์ประกอบทั้ง 3 ด้านนี้ จะต้องมีความสอดคล้องกัน ถ้าองค์ประกอบด้านใดด้านหนึ่งเปลี่ยนแปลงไป เจตคติของบุคคลนั้นก็จะเปลี่ยนแปลงไปด้วย การเกิดพฤติกรรมทางด้านเจตคติไม่ว่าจะเป็นการให้ความสนใจ การแสดงความรู้สึก การแสดงท่าทีที่ชอบหรือไม่ชอบนั้น แบ่ง

ออกเป็นขั้นตอนได้ 5 ขั้นดังนี้ (สงวน สุทธิเลิศอรุณ. 2529 : 95-96; เชิตศักดิ์ วัฒนาสินธุ์. 2520 : 40; อ้างอิงมาจาก Bloom : 1971)

1. การรับรู้สิ่งเร้า หรือการให้ความสนใจ (receiving or attending) เมื่อบุคคลได้ปะทะกับสิ่งเร้าย่อมเกิดการรับหรือให้ความสนใจ หรือเกิดความตระหนัก และมีการคัดเลือกการรับ และให้ความสนใจในสิ่งเร้าบางอย่าง ตลอดจนมีความเข้าใจในสิ่งเร้านั้น ๆ
2. การตอบสนอง (responding) เมื่อบุคคลได้รับหรือให้ความสนใจในสิ่งเร้าใด ๆ จะทำให้เกิดการตอบสนองต่อสิ่งเร้า ไปในทิศทางที่บุคคลนั้นยอมรับอาจเป็นไปในรูปของการเชื่อฟัง หรืออาจเกิดความรู้สึกเต็มใจที่จะกระทำหรือทำด้วยความสนุกสนานตามลักษณะของการพอใจหรือนิยมในการตอบสนองมากน้อยเพียงใด
3. การสร้างคุณค่า หรือค่านิยม (valuing) หลังจากที่ถูกบุคคลได้ให้การตอบสนองต่อสิ่งเร้า แล้วบุคคลจะเกิดความเชื่อ (belief) ในสิ่งเร้าที่เกี่ยวข้องซึ่งจะพัฒนามาเป็นความรู้ความเข้าใจในสิ่งเร้านั้น ๆ ในขั้นแรกจะยอมรับคุณค่า ต่อมาเกิดความรู้สึกชอบในคุณค่า และขั้นสุดท้ายจะเกิดการยอมรับอย่างแน่นแฟ้นในคุณค่า หรือค่านิยมนั้น
4. การจัดระบบคุณค่า หรือค่านิยม (organizing) เมื่อบุคคลได้สร้างคุณค่า หรือค่านิยม ในตัวเองแล้วจะมีการจัดระเบียบของคุณค่าเข้าเป็นหมวดหมู่ โดยการแยกแยะแนวความคิดเกี่ยวกับคุณค่าเข้าเป็นหมวดหมู่ หรืออาจจะพัฒนาคุณค่า หรือค่านิยม ขึ้นใหม่ก็ได้
5. การสร้างลักษณะนิสัยตามคุณค่า หรือค่านิยม ที่ยึดถือ (characterization by a value) ในขั้นนี้บุคคลจะแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับคุณค่า หรือค่านิยม ที่เขายึดถือ ซึ่งจะเป็พฤติกรรมที่เป็นเอกลักษณ์สำหรับบุคคลนั้น ๆ

ลำดับขั้นในการเกิดเจตคติ แสดงได้ตามภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 รูปแบบของพัฒนาการทางด้านความรู้สึกตามแนวคิดของ บลูมและคนอื่น ๆ
(เชดคักดี โฆวาสินธุ์. 2520 : 39; อ้างอิงมาจาก Bloom : 1971)

3. มาตราวัดเจตคติ

การวัดเจตคติ เป็นการวัดคุณลักษณะภายในของบุคคล ซึ่งเกี่ยวข้องกับความรู้สึกนึกคิด หรือเป็นลักษณะทางจิตใจ คุณลักษณะดังกล่าวมีการแปรเปลี่ยนได้ง่าย ดังนั้น การวัดเจตคติ ต้องยอมรับข้อตกลงเบื้องต้น ดังนี้ (ไพศาล หวังพานิช. 2531 : 152)

1. เจตคติของบุคคลจะมีลักษณะคงเส้นคงวาอยู่ในช่วงเวลาหนึ่ง นั่นคือ ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดไม่ได้เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จะมีช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งที่มีความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งสามารถวัดได้

2. เจตคติของบุคคลไม่สามารถวัดหรือสังเกตได้โดยตรง การวัดจะเป็นแบบวัดทางอ้อม โดยวัดจากแนวโน้มที่บุคคลจะแสดงออกหรือประพฤติปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

3. เจตคตินอกจากแสดงออกในรูปทิศทางของความรู้สึกนึกคิด เช่น สนับสนุนหรือคัดค้าน ยังมีขนาดหรือปริมาณของความรู้สึกนั้นด้วย ดังนั้น ในการวัดเจตคตินอกจากจะทำให้ทราบทิศทางแล้วยังสามารถบอกระดับความมากน้อยได้ด้วย

การสร้างมาตราวัดเจตคติโดยอาศัยความหมายทางภาษานั้นที่แพร่หลายและเป็นมาตรฐาน ได้แก่ วิธีของ เซอร์สตัน (Thurstone) ออสกู๊ด (Osgood) และลิเคิร์ท (Likert) ส่วนวิธีการอื่นยังไม่เป็นที่นิยมแพร่หลาย (เชิดศักดิ์ วัฒนาสินธุ์. 2520 : 43)

มาตราวัดเจตคติตามวิธีการของเซอร์สตัน สร้างขึ้นโดยอาศัยความคิดเห็นของกลุ่มบุคคลที่นำเชื่อดึงกลุ่มหนึ่ง เป็นผู้กำหนดระดับความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดออกเป็น 11 ระดับ จากน้อยสุดจนถึงมากที่สุด โดยแต่ละช่วงหรือแต่ละระดับมีระยะห่างเท่ากัน วิธีนี้จึงเรียกชื่ออีกอย่างหนึ่งว่า มาตราวัดแบบมีระยะห่างเท่ากัน (the method of equal appearing intervals) จำนวนข้อความวัดเจตคติตามวิธีนี้จะมีประมาณ 20-25 ข้อความ แต่ละข้อจะมีค่าประจำ (scale value) เพื่อใช้เป็นคะแนนที่จะได้เมื่อผู้ตอบยอมรับหรือเห็นด้วยกับข้อความนั้น ๆ [ข้อความวัดเจตคติที่ได้นี้ถูกคัดเลือกมาจากข้อความจำนวนมากหรือประมาณ 100-150 ข้อความ (ไพศาล หวังพานิช. 2531 : 154)]

มาตราวัดเจตคติตามวิธีการของออสกู๊ด มาตราวัดเจตคติโดยใช้ความหมายของภาษาคิดขึ้นโดย ออสกู๊ด และคนอื่น ๆ (Osgood, Suci and Tannenbaum) จะใช้คำคุณศัพท์

ต่าง ๆ อธิบายความหมายของสิ่งเร้าที่มีส่วนสัมพันธ์กับบุคคลออกมาเป็นคุณค่าต่าง ๆ และตีความเหล่านั้นออกมาเป็นคุณค่าของเจตคติของบุคคล คือ เป็นแบบวัดเจตคติที่ไม่ใช้ข้อความวัดเจตคติ แต่จะใช้คำคุณศัพท์บรรยายคุณลักษณะต่าง ๆ ของสิ่งนั้น ๆ แล้วให้ผู้ตอบแสดงความรู้สึกนึกคิดออกมาโดยการบอกภาพพจน์ หรือความคิดรวบยอดของตนในลักษณะต่าง ๆ เหล่านั้นออกมา แล้วนำค่าของความคิดรวบยอดที่มีต่อสิ่งนั้นมาเป็นค่าเจตคติของบุคคลนั้น คำคุณศัพท์ที่ใช้แทนความหมายของภาษาสามารถบอกให้ทราบถึงความรู้สึกนึกคิดหรือเจตคติของบุคคลได้แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ คือ

1. องค์ประกอบเชิงประมาณค่า เช่น ดี-เลว เกียติ-รัก เมตตา-ทารุณ เป็นต้น
2. องค์ประกอบเชิงศักยภาพ เช่น หนัก-เบา แข็งแรง-อ่อนแอ ใหญ่-เล็ก เป็นต้น
3. องค์ประกอบเชิงกิจกรรม เช่น ช้า-เร็ว ร่าเริง-หงอยเหงา เฉื่อยชา กระตือรือร้น

เป็นต้น (ไพศาล หวังพานิช. 2531 : 160-161)

มาตราวัดเจตคติตามวิธีการของลิเคิร์ท โดยนำชุดของข้อความวัดเจตคติของบุคคลหนึ่งบุคคลใดที่มีต่อเรื่องหนึ่งเรื่องใด แล้วให้บุคคลนั้น ๆ แสดงความรู้สึกต่อข้อความดังกล่าว การตอบข้อความนั้นอาจจะเป็นได้ทั้งเห็นด้วย หรือพ้องกับข้อความนั้นไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น หรือไม่แน่ใจกับข้อความนั้น เจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้จากการรวมคำตอบจากข้อความต่าง ๆ ทุกข้อความในมาตราวัดนั้น วิธีนี้จึงเรียกชื่ออีกอย่างหนึ่งว่า มาตราประมาณค่าแบบรวม (summated rating scale) จำนวนข้อความที่สร้างขึ้นครั้งแรกควรมี 30 ข้อความขึ้นไป เพราะจะต้องคัดเลือกให้เหลือ 20-25 ข้อความ (ประภาพิญญ์ สุวรรณ. 2526 : 47)

ในการสร้างแบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้มาตราวัดเจตคติตามวิธีการของลิเคิร์ท ในการสร้างแบบสอบถาม มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง คุณภาพการสอน และเจตคติในวิชาอาชีพ

4. การจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น มีหลักการดังนี้ คือ เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง เป็นการศึกษาทั่วไปเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการประกอบสัมมาชีพหรือการศึกษาต่อ เป็นการศึกษาที่สนองความต้องการท้องถิ่นและประเทศชาติ

(กรมวิชาการ. 2533 ก : 1) หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533) กำหนดระยะเวลาการเรียน 3 ปี สำหรับโครงสร้างของหลักสูตร แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ วิชาบังคับ วิชาเลือกเสรี และกิจกรรม วิชาบังคับตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น กำหนดให้เรียน 57 หน่วยการเรียนรู้ แบ่งเป็นวิชาแกน 39 หน่วยการเรียนรู้ วิชาบังคับเลือก 18 หน่วยการเรียนรู้ ส่วนวิชาเลือกเสรีกำหนดให้เรียน 33 หน่วยการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนสามารถเลือกเรียนจาก 5 กลุ่มวิชา อันได้แก่ กลุ่มวิชาภาษา กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ กลุ่มวิชาสังคม กลุ่มวิชาพัฒนบุคลิกภาพ และกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ในกลุ่มวิชาการงานและอาชีพได้จัดวิชาการงานเป็นวิชาบังคับเลือก และวิชาอาชีพเป็นวิชาเลือกเสรี (กรมวิชาการ. 2533 ก : 2-3) โดยได้กำหนดจุดประสงค์ของการเรียนไว้ ดังนี้

จุดประสงค์ของการเรียนวิชาการงาน (กรมวิชาการ. 2533 ก : 87)

1. เพื่อให้มีพื้นฐานที่จำเป็นเกี่ยวกับความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน
2. เพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามกระบวนการทำงาน
3. เพื่อให้ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของการทำงาน
4. เพื่อวิเคราะห์และวางแผนการทำงานในชีวิตประจำวัน
5. เพื่อให้มีนิสัยรักการทำงานและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
6. เพื่อให้ค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง

จุดประสงค์ของการเรียนวิชาอาชีพ (กรมวิชาการ. 2533 ก : 91)

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการของวิชาอาชีพพอที่จะนำไปปรับปรุงการดำรง

ชีวิต

2. เพื่อให้มีความสามารถและทักษะในอาชีพเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ

ตามควรแก่วัย

3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพและมีคุณธรรมในการประกอบอาชีพ

4. เพื่อให้มีความสามารถในการจัดการ การตลาดและการร่วมมือในการประกอบกิจการ

หรือธุรกิจ

วิชาการงานจะประกอบไปด้วยรายวิชาต่าง ๆ ดังนี้ คือ งานบ้าน การจัดการในบ้าน งานช่างพื้นฐาน งานเกษตรพื้นฐาน งานผลิตภัณฑ์จากวัสดุท้องถิ่น และโครงการงาน โดยรายวิชาที่ 1-5 นั้น นักเรียนจะต้องเลือกเรียน 4 รายวิชาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 รวม 4 หน่วยกิต และวิชาโครงการงาน จะเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 2 หน่วยกิต (กรมวิชาการ. 2533 ก : 88) ส่วนวิชาอาชีพจะประกอบด้วย 4 กลุ่มวิชา ได้แก่

1. กลุ่มวิชางานผลิต ประกอบด้วยรายวิชาต่าง ๆ เช่น การปลูกผักสวนครัว การเลี้ยงไก่ไข่ การปลูกข้าว ช่างอาหารไทย ช่างขนมไทย ช่างประดิษฐ์ของชำร่วย ช่างดอกไม้ประดิษฐ์ ช่างทำอัฐิ ช่างเครื่องปั้นดินเผา เป็นต้น

2. กลุ่มวิชางานบริการ ประกอบด้วย รายวิชาต่าง ๆ เช่น การบริการงานเกษตร ช่างเสื้อผ้าสตรี การประกอบอาหารและการบริการอาหาร ช่างซ่อมจักรยานยนต์ ช่างเดินสายไฟฟ้าภายในอาคาร ช่างสี ช่างไม้เครื่องเรือน เป็นต้น

3. กลุ่มงานเสริมงานผลิตและบริการ ประกอบด้วยรายวิชาต่าง ๆ เช่น การประกอบธุรกิจขนาดเล็ก งานเขียนแบบ การสหกรณ์ เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น เป็นต้น

4. กลุ่มงานอาชีพอิสระระหว่างเรียน ได้แก่ ปฏิบัติงานอาชีพ

การเลือกเรียนรายวิชานอกเหนือจากรายวิชาที่กำหนด ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนจากหลักสูตรอื่นใดที่เทียบเท่า (กรมวิชาการ. 2533 ก : 92-102) ในการเรียนวิชาอาชีพนั้นจัดเป็นวิชาเลือกเสรี ซึ่งนักเรียนจะเลือกเรียนหรือไม่ก็ได้

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา

กฤษณา บุญวิสุทธิ์ (2522 : 135) ได้ทำการศึกษาเจตคติของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบประสม ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อการสอนวิชาอาชีพ จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเจตคติของครูต่อการสอนวิชาอาชีพ พบว่า องค์ประกอบเจตคติของครูต่อวิชาอาชีพนี้นั้นเปิดสอน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ ด้านความเหมาะสม คุณค่า และการยอมรับของสังคม ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะได้ทำการวัดองค์ประกอบเจตคติด้านความรู้สึกให้ครอบคลุม

ทั้ง 3 องค์ประกอบนี้ นั้นหมายถึง องค์ประกอบของเจตคติต่อวิชาอาชีพด้านความรู้สึที่จะประกอบไปด้วย ความรู้สึกด้านความเหมาะสม คุณค่า และการยอมรับของสังคม

สงข ลักษณะ (2524 : 22-26) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสถานภาพการจัดแผนการเรียนวิชาอาชีพ และการใช้แหล่งวิทยาการ และสถานประกอบการตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 พบว่า ปัญหาในการจัดแผนการเรียนวิชาอาชีพ ได้แก่ นักเรียนไม่สนใจที่จะเลือกเรียนวิชาอาชีพ ต้องการแต่จะเรียนวิชาการเท่านั้น เพราะมุ่งที่จะเรียนต่อในระดับสูงขึ้นไป

พัสพร พุดพิพานิช (2523 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดกาญจนบุรี เกี่ยวกับการงานอาชีพตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ปีพุทธศักราช 2521 พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในโครงการเรียนที่ทางโรงเรียนจัดให้แก่บุตรหลานมาก แต่ผู้ปกครองมีความคิดว่านักเรียนมีความพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ผู้ปกครองส่วนใหญ่ระบุว่า สาเหตุที่ทำให้การจัดการศึกษาด้านวิชาอาชีพไม่เจริญก้าวหน้าก็คืออุปกรณ์การเรียนการสอนยังไม่พร้อม นักเรียนไม่สนใจ ครูมีความชำนาญน้อย ขาดครูทางด้านวิชาอาชีพหลายสาขา และรัฐบาลไม่ส่งเสริมอย่างจริงจัง

บุญชม ศรีสะอาด (2524 : 181) ได้ทำการศึกษารูปแบบของผลการเรียนในโรงเรียนจากการศึกษา พบว่า ผลการเรียนด้านเจตคติที่มีต่อวิชาได้รับอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุ จากตัวแปรต่าง ๆ โดยได้รับอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทั้งทางตรงและทางอ้อมได้รับอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุโดยตรง จากตัวแปรหนึ่งตัว คือ มรณภาพเกี่ยวกับตนเอง และได้รับอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้แก่ คุณภาพการสอน อิทธิพลในรูปสาเหตุทางอ้อมของคุณภาพการสอนผ่านมาทางมรณภาพเกี่ยวกับตนเอง ตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุต่อคุณภาพของการสอน ได้แก่ บรรยากาศในการเรียนด้านการสนับสนุนจากครู

กรมวิชาการ (2532 : 280) ได้ทำการวิจัยสังเคราะห์กระบวนการหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการแนะแนว พบว่า นักเรียนนิยมเลือกเรียนแผนการเรียนวิชาสามัญมากกว่าวิชาอาชีพ นักเรียนที่เรียนเก่งและมีความสามารถส่วนมากจะเลือกเรียนวิชาสามัญ ส่วนที่เลือกเรียนวิชาอาชีพมีจำนวนน้อย

ลักขณา คำตรง (2533 : 250-251) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การจัดวิชาอาชีพใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 พบว่า ปัญหาด้านการเตรียมการจัดวิชาอาชีพ ได้แก่ นักเรียนขาดความสนใจในการเลือกเรียนวิชาอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของครูส่วนใหญ่ว่า ปัญหาในการเตรียมการจัดวิชาอาชีพ คือ นักเรียนไม่สนใจเลือกเรียนวิชาอาชีพ นอกจากนั้นการที่นักเรียนขาดความสนใจในการเรียนวิชาอาชีพยังเป็นปัญหาในระดับการดำเนินการจัดการเรียนวิชาอาชีพอีกด้วย

กรมวิชาการ (2533 ข : 30-41) กระทรวงศึกษาธิการ ได้ทำการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงาน พบว่า หลังจากเปิดแผนการเรียนวิชาอาชีพและมีการเรียนการสอนแล้ว โรงเรียนส่วนใหญ่จะประสบปัญหา คือ ขาดวัสดุอุปกรณ์ บุคลากรไม่เพียงพอ และมีผู้เรียนน้อย ซึ่งปัญหาสำคัญประการหนึ่งก็คือ นักเรียนไม่สนใจเรียนวิชาอาชีพ

กรมวิชาการ (2533 ค : 12) ได้มอบหมายให้เขตการศึกษาติดตามผลการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียน ทั้งหมด 1,032 โรงเรียน พบว่า การจัดแผนการเรียนจัดตามความพร้อมของโรงเรียนในด้านบุคลากร อาคารสถานที่มากกว่าจัดตามความต้องการหรือความถนัดของนักเรียน โรงเรียนระดับจังหวัด และระดับอำเภอจัดแผนการเรียนโดยเน้นวิชาสามัญเป็นหลัก

6. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในวิชาอาชีพ

ชอว์ และไรท์ (Shaw and Wright. 1967 : 6-9) ได้กล่าวถึงเจตคติว่า เจตคติเป็นผลมาจากการเรียนรู้มากกว่าเป็นผลมาจากโครงสร้างภายในหรือบุคลิกของบุคคล เจตคติเกิดจากการที่บุคคลประเมินสิ่งเร้าแล้วแปรเปลี่ยนมาเป็นความรู้สึกภายในที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการแสดงพฤติกรรมซึ่งจะแปลค่าได้ทั้งด้านคุณภาพและความเข้ม โดยจะเริ่มจาก เจตคติทางบวก เป็นกลาง และเจตคติทางลบ เจตคติเมื่อเกิดขึ้นแล้วจะมีลักษณะที่มั่นคงเปลี่ยนแปลงได้ยาก สภาพแวดล้อมและสภาวะทางสังคมมีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาเจตคติของแต่ละบุคคล (สุชาติ ศิริสุขไพบูลย์. 2528 : 24) และเนื่องจากบุคคลทุกคนมีชีวิตรอยู่ในสิ่งแวดล้อมของสังคม เพราะฉะนั้นโอกาสที่จะเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมย่อมมีมาก จะเห็นได้ว่าเจตคติเกิดจากองค์ประกอบต่าง ๆ

ดังที่ ชีระพร อูวรรณ (2529 : 5/1-5/4) ได้แบ่งอิทธิพลของการเกิดเจตคติออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ คือ

1. อิทธิพลจากพ่อแม่ พ่อแม่จะมีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาค่านิยม ความเชื่อและความรู้สึกนึกคิดของเด็ก โดยเฉพาะในวัยก่อนเข้าเรียน
2. อิทธิพลจากกลุ่มต่าง ๆ ครูและเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อการสร้างเจตคติของเด็กมาก โดยเฉพาะในกลุ่มโรงเรียน
3. อิทธิพลจากประสบการณ์ส่วนตัว ประสบการณ์ที่รุนแรงหรือกระทบกระเทือนใจ การได้พบเห็นบ่อย ๆ เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลทำให้คนมีเจตคติแตกต่างกันออกไป
4. อิทธิพลจากสื่อมวลชน ไม่ว่าจะเป็นวิทยุโทรทัศน์ ภาพยนตร์ หนังสือพิมพ์ ต่างก็เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลในการเกิดและเปลี่ยนแปลงเจตคติ โดยเฉพาะอิทธิพลของสื่อมวลชนอาจเรียกได้ว่า มีมากที่สุดในเรื่องที่ผู้รับไม่คุ้นเคยมาก่อน

นอกจากนี้ ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 91) ให้ทัศนะว่า การเกิดเจตคติเกี่ยวกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดอาจเกิดได้หลายวิธี เช่น อาจเกิดจากการเลียนแบบบุคคลที่เคารพนับถือหรือนิยมชมชอบ เกิดจากประสบการณ์ที่นำความพอใจหรือความทุกข์ใจมาให้ จากการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น จากการได้รับรู้จากสถาบันต่างๆ จากโรงเรียน สถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา หน่วยงาน ฯลฯ

จะเห็นได้ว่า เจตคติเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ที่บุคคลประสบมาทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัวบุคคลจะมีอิทธิพลต่อการเกิดเจตคติของบุคคลเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ เป็นอย่างมาก เจตคติเป็นสิ่งที่ได้รับการปลูกฝังและเปลี่ยนแปลงมาตั้งแต่วัยทารกจนกระทั่งวัยผู้ใหญ่ และบางอย่างจะพัฒนาเพื่อมาสู่ความเป็นบุคลิกภาพของบุคคลนั้น (เชิดศักดิ์ วัฒนาสินธุ์. 2520 : 38)

ดังนั้น เจตคติในวิชาอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก็น่าจะเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของนักเรียนที่แตกต่างกัน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเฉพาะปัจจัยบางประการที่คาดว่า จะมีอิทธิพลต่อเจตคติในวิชาอาชีพ โดยทำการประมวลตัวแปรต่าง ๆ ที่มีผู้ศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์กับเจตคติ 3 กลุ่มตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านตัวผู้เรียน มาลินี วงษ์นาม (2527 : 53) ได้ทำการศึกษาเจตคติของนักศึกษา วิทยาลัยพลศึกษาที่มีต่อวิชาสุขศึกษา สุวิทย์ วงษาไฮ (2532 : 53) ได้ศึกษาเจตคติต่อ วิทยาศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และบุษราคัม ฐรพันธ์ (2534 : 96) ได้ศึกษา บัณฑิตที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการพนันของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จากรายงานผลการวิจัยที่ กล่าวมาต่างพบว่า เพศ มีอิทธิพลทำให้บุคคลเกิดเจตคติต่อเรื่องต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน นอกจาก นั้น บุษกร เพชรวิวรรธน์ (2519 : 72) ได้ศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อครูในโรงเรียน ภาควิชากลาง ฟรานซิส (Francies. 1971 : 133-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเจตคติต่อวิชาเลขคณิต พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดเจตคติแตกต่างกัน ซึ่ง กรมวิชาการ (2532 : 280) ยังได้ทำการศึกษา พบว่า นักเรียนที่เรียนเก่งส่วนมากจะเลือกเรียนวิชาสามัญ มากกว่าวิชาอาชีพ เดวิด (David. 1972 : 2834-A) และโฮลเดอร์ (Holder. 1973 : 465-A) ได้ศึกษาเจตคติต่ออาชีพศึกษา และสุชิน บัวงาม (2528 : 97) ได้ศึกษาเจตคติต่อ ความรู้เรื่องเพศ พบว่า ประสบการณ์ที่แตกต่างกันทำให้เกิดเจตคติแตกต่างกันด้วย และบุญชม ศรีสะอาด ได้ศึกษาเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา พบว่า มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง มีอิทธิพลโดยตรง กับเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา

ด้านครอบครัว นวลละออ สุภาพล (2527 : 19) กล่าวว่า การสนับสนุนจากผู้ปกครอง มีผลต่อการเลือกอาชีพ และวิถีชีวิตของเด็ก บุษกร เพชรวิวรรธน์ (2519 : 73) ได้ศึกษา เจตคติของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อครูในโรงเรียนภาคกลาง พบว่า ระดับการศึกษา และ อาชีพของผู้ปกครองมีอิทธิพลทำให้นักเรียนมีเจตคติต่อครูแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา ของ พรรณอร อุซุภาพ (2527 : 85-87) ซึ่งพบว่า อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ที่แตกต่างกัน ทำให้นักเรียนมีเจตคติต่อวิชาประวัติศาสตร์แตกต่างกัน นอกจากนั้น เอ็ดดี้ (Eddy. 1969 : 2958-A-2959-A) และดอบบิส (Dobbis. 1969 : 2958-A) พบว่า อาชีพของบิดามารดามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน และวัตสัน (Watson. 1986 : 2106-A) พบว่า อิทธิพลจากครอบครัวส่งผลต่อการเลือกอาชีพทางวิทยาศาสตร์

ด้านการเรียนการสอน กาวานนี (Ghawanni. 1986 : 402-A) และบิชอป (Bishop. 1987 : 2129-A) ได้ศึกษาพบว่า อิทธิพลของครูเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเลือกเรียน วิทยาศาสตร์ โดลาน (Dolan. 1980 : 989-A) และบุญชม ศรีสะอาด ได้ศึกษาพบว่า

คุณภาพการสอนของครู มีอิทธิพลต่อการเกิดเจตคติต่อวิชาที่เรียน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะคุณภาพการสอนของวิชาการงาน ซึ่งเป็นวิชาบังคับเลือกในกลุ่มวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ นอกจากผลงานวิจัยที่กล่าวมาแล้วผู้วิจัยยังมีเหตุผลในการเลือกตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ดังต่อไปนี้

7. ปัจจัยด้านตัวผู้เรียน

การศึกษาเรื่องเจตคติเป็นการศึกษาพฤติกรรมระดับบุคคล (สงวน สุทธิเลิศอรุณ. 2529 : 4) และการที่จะเข้าใจพฤติกรรมของแต่ละบุคคลนั้นควรเริ่มต้นศึกษาถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (หลุย จำปาเทศ. 2533 : 2) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสบการณ์ และมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง โดยจะแยกกล่าวเป็นข้อดังนี้

1. เพศ เป็นที่ยอมรับกันว่า ความแตกต่างในเรื่องเพศเป็นสาเหตุให้คนเราแตกต่างกันในเรื่องการเรียนรู้ ทักษะ เจตคติ ความสนใจ และการแสดงพฤติกรรม จากการค้นคว้าปรากฏว่า เพศหญิงหรือเพศชาย สามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ทัดเทียมกัน แต่ชายและหญิงจะมีเจตคติหรือความสนใจที่แตกต่างกัน (กันยา สุวรรณสง. 2532 : 161) มาลินี วงศ์นาม (2527 : 53) ได้ทำการศึกษาเจตคติของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาที่มีต่อวิชาสุขศึกษา พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาเพศชาย และนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาเพศหญิง มีเจตคติต่อวิชาสุขศึกษาต่างกัน โดยนักศึกษาเพศหญิงมีเจตคติต่อวิชาพลศึกษาคิดว่าเพศชาย นอกจากนั้น สุวิทย์ วงษาไย (2532 : 53) ได้ทำการศึกษาเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2531 พบว่า นักเรียนหญิงมีเจตคติทางบวกต่อวิทยาศาสตร์โดยส่วนรวมและเกือบทุกด้านสูงกว่านักเรียนชาย แต่นักเรียนชายมีเจตคติทางบวกต่อวิทยาศาสตร์ด้านความเชื่อมั่นในการเรียนสูงกว่านักเรียนหญิง และต่อมาในปีพุทธศักราช 2534 บุษราคัม ชูพันธ์ (2534 : 96) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการพนันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า เพศเป็นตัวแปรพยากรณ์ที่มีความสำคัญในการพยากรณ์เจตคติต่อการพนันของนักเรียน โดยเพศชายมีเจตคติที่ดีต่อการพนันมากกว่าเพศหญิง

จากเหตุผลและหลักฐานสนับสนุนจากผลงานวิจัยที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐานว่า เพศมีความสัมพันธ์กับเจตคติในวิชาชีพ

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุษกร เพชรวิวรรณ์ (2519 : 72) ได้ทำการศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อครูในโรงเรียนภาคกลาง พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางมีเจตคติต่อครูดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และฟรานซิส (Francies. 1971 : 133-A) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเจตคติต่อวิชาเลขคณิตและผลการเรียนวิชาเลขคณิตของนักเรียน เกรด 4 หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และเกรด 6 หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 150 คน ผลปรากฏว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนวิชาเลขคณิตระดับปานกลาง และนักเรียนที่มีผลการเรียนวิชาเลขคณิตระดับสูง มีเจตคติต่อวิชาเลขคณิตดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเลขคณิตต่ำ และผลการเรียนก็มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ โดยบุคคลที่มีผลการเรียนดีในแขนงวิชาใดมักจะเลือกอาชีพในแขนงวิชานั้น บุคคลที่มีผลการเรียนทั่วไปอยู่ในเกณฑ์ดี มีแนวโน้มจะเลือกอาชีพในระดับวิชาชีพ (วัชร ทรัพย์มี. 2523 : 14) นอกจากนั้น กรมวิชาการยังได้ทำการศึกษา พบว่า นักเรียนที่เรียนเก่งจะเลือกเรียนวิชาสามัญมากกว่าวิชาอาชีพ (กรมวิชาการ. 2532 : 280)

จากเหตุผลและหลักฐานสนับสนุนจากผลงานวิจัยที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐานว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อวิชาอาชีพ

3. ประสบการณ์ในการเลือกเรียนวิชาอาชีพ ประสบการณ์ส่วนตัวและการได้พบเห็นบ่อย ๆ เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลทำให้คนมีเจตคติแตกต่างกันออกไป (ธีระพร อูวรรณธ. 2529 : 5/3) เดวิด (David. 1972 : 2834-A) ได้ศึกษาเจตคติต่อการอาชีวศึกษา พบว่า นักเรียนที่เรียนทางอาชีพ และครูที่สอนทางอาชีพมีเจตคติที่ดีต่อการอาชีวศึกษามากกว่านักเรียนที่ไม่ได้เรียนและครูที่ไม่ได้สอนทางอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ โฮลเดอร์ (Holder. 1973 : 4265-A) ที่ได้ศึกษาพบว่า เจตคติของนักเรียนอาชีวศึกษากับนักเรียนที่ไม่ได้เรียนทางอาชีวศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยนักเรียนที่เรียนทางอาชีวศึกษามีเจตคติต่อการอาชีวศึกษาเชิงนิมามาากกว่านักเรียนที่ไม่ได้เรียนอาชีวศึกษา และสุจิน บัวงาม (2528 : 97-100) ได้ทำการศึกษาเจตคติของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาที่มีต่อความรู้เรื่องเพศ พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาวิชาเอก

สุขศึกษา และวิชาเอกพลศึกษามีเจตคติต่อความรู้เรื่องเพศต่างกัน โดยนักศึกษาวิชาเอกสุขศึกษามีเจตคติต่อความรู้เรื่องเพศดีกว่านักศึกษาวิชาเอกพลศึกษา ด้วยเหตุผลที่ว่านักศึกษาวิชาเอกสุขศึกษาทุกคนต้องเรียนวิชาเพศศึกษา และนักศึกษาที่เคยเรียนวิชาเพศศึกษามีเจตคติต่อความรู้เรื่องเพศดีกว่านักเรียนที่ไม่เคยเรียน

จากเหตุผลและหลักฐานสนับสนุนจากผลงานวิจัยที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐานว่า ประสิทธิภาพในการเลือกเรียนวิชาอาชีพมีความสัมพันธ์กับเจตคติในวิชาอาชีพ

4. มโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ (self concept) มโนภาพเกี่ยวกับตนเองหรือความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเอง คือ ความรู้สึกนึกคิดของแต่ละบุคคลที่มีต่อตนเอง ซึ่งอาจเป็นจริงหรือไม่จริงก็ได้ เป็นสิ่งที่บุคคลพิจารณาตนเองว่าเป็นอย่างไร มีความหมายเช่นเดียวกับการรับรู้เกี่ยวกับตน ไวลี (บุญชม ศรีสะอาด. 2524 : 46-49 ; อ้างอิงมาจาก Wylie. 1968) แบ่งมโนภาพเกี่ยวกับตนเองไว้ 2 ชนิด ได้แก่

4.1 มโนภาพเกี่ยวกับตนเองตามอัตภาพ คือ ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเองตามสภาพที่ตนเข้าใจ ประกอบไปด้วย มโนภาพเกี่ยวกับตนเองที่รับรู้จากสังคม เช่น ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณอื่นเห็นว่าข้าพเจ้าเป็นคนมีเหตุผล คนอื่นเห็นว่าข้าพเจ้าเป็นคนขยัน เป็นต้น และมโนภาพเกี่ยวกับตนเองที่รับรู้จากตนเอง คือ ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเองว่า ตนเองเป็นอย่างไร เช่น ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณเจ้าเป็นคนฉลาด ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณเจ้าเป็นคนขยัน เป็นต้น

4.2 มโนภาพเกี่ยวกับตนเองตามปณิธาน คือ ความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองว่าตนเองอยากเป็นอย่างไร ประกอบไปด้วย มโนภาพเกี่ยวกับตนเองตามปณิธานของตน เช่น ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณเจ้าอยากเป็นคนมีเหตุผล ข้าพเจ้าอยากเป็นคนฉลาด เป็นต้น และมโนภาพเกี่ยวกับตนเองตามปณิธานของสังคม เช่น ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณอื่นเห็นว่าข้าพเจ้าควรจะเป็นคนมีเหตุผลมากกว่าที่เป็นอยู่เพียงใด เป็นต้น

ชาเวลสัน ฮับเนอร์ และสแตนสัน (บุญชม ศรีสะอาด. 2524 : 49; อ้างอิงมาจาก Shavelson, Hubner and Stanton. 1976) แบ่งมโนภาพเกี่ยวกับตนเองออกเป็น 2 องค์ประกอบ คือ มโนภาพเกี่ยวกับตนเองด้านวิชาการ และมโนภาพเกี่ยวกับตนเองนอกเหนือวิชาการ มโนภาพเกี่ยวกับตนเองด้านวิชาการจะแบ่งออกเป็น มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง

ด้านวิชาต่าง ๆ เช่น ภาษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง นอกเหนือ
วิชาการจะแบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ คือ มโนภาพเกี่ยวกับตนเองทางอารมณ์ สังคม และทางกาย

จากการวิเคราะห์โครงสร้างมโนภาพเกี่ยวกับตนเองของ ไวลี และชาเวลสัน ฮับเนอร์
และสแตนสัน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาเฉพาะมโนภาพเกี่ยวกับตนเองตามอัตภาพใน
ด้านวิชาการ ซึ่งหมายถึง มโนภาพเกี่ยวกับตนเองของนักเรียนในด้านวิชาอาชีพตามสภาพความ
เป็นจริงทั้งที่รับรู้จากสังคม และรับรู้จากตนเอง

มโนภาพเกี่ยวกับตนเองเป็นตัวสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมมนุษย์ นักการศึกษาพบว่
การมีมโนภาพเกี่ยวกับตนเองผิด ๆ มักทำให้เด็กประสบความล้มเหลวในการเรียน (บุญชม
ศรีสะอาด. 2524 : 50; อ้างอิงมาจาก Combs. 1977) มีนักเรียนจำนวนมากที่ประสบปัญหา
ในโรงเรียน โดยมีได้มีสาเหตุมาจากความสามารถทางสติปัญญา สายตา หรือความยากจน
แต่มีสาเหตุมาจากเด็กรับรู้ความสามารถในการเรียน หรือการทำงานของตนผิดไปจากความ
เป็นจริง (บุญชม ศรีสะอาด. 2524 : 51 ; อ้างอิงมาจาก Purkey. 1970)

อิงลิช และอิงลิช (English and English. 1958 : 486-488) ได้อธิบายว่า
มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง คือ ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อตนเอง รวมทั้งความรู้ ความรู้สึก และ
เจตคติที่บุคคลมีต่อตนเอง นักจิตวิทยาและนักการศึกษาเชื่อว่าพฤติกรรมทุกอย่างที่บุคคลแสดงออก
เป็นผลเนื่องมาจากมโนภาพเกี่ยวกับตนเองซึ่งมีอิทธิพลต่อเจตคติ ความนึกคิด ความรู้สึก ความ
เข้าใจต่อสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนการปรับตัวเอง และรวมถึงความสามารถของตนเองด้วย ดังที่
โรเจอร์ (Roger. 1951 : 494) ให้ความเห็นว่า การที่จะเข้าใจพฤติกรรมคนนั้นจะต้องศึกษา
ความคิดภายในของบุคคลให้มากที่สุด เพราะพฤติกรรมของคนนั้นเป็นผลเนื่องมาจากความนึกคิด
และมโนภาพที่มีต่อตนเอง เฟรนเสน (Frandsen. 1961 : 474) ได้กล่าวถึงสิ่งที่มีอิทธิพล
ต่อการพัฒนาการของมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง คือ ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับบิดามารดา พี่น้อง
ครู เพื่อน สภาพร่างกายความถนัดและอารมณ์ ความสามารถพื้นฐานและความคิดสร้างสรรค์
เมื่อมโนภาพเกี่ยวกับตนเองเกิดขึ้นและพัฒนาไปจนคงรูป แต่มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงไปตาม
ประสบการณ์ของบุคคล เพราะบุคคลมีประสบการณ์ใหม่เกิดขึ้นเรื่อย ๆ ตลอดชีวิต ความคิดเห็น
เกี่ยวกับตนเองก็อาจเปลี่ยนแปลงไปตลอดชีวิตเช่นกัน และทำให้พฤติกรรมที่แสดงออกเปลี่ยนแปลง

ไปด้วย ดังนั้น การที่บุคคลจะมีเจตคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นอย่างหนึ่งอย่างใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับ
มรณภาพเกี่ยวกับตนเองเป็นสำคัญ ซึ่งผลงานวิจัยของ บุญชม ศรีสะอาด (2524 : 81-82)
พบว่า เจตคติต่อวิชาสังคมศึกษาได้รับอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุโดยตรงจากมรณภาพเกี่ยวกับ
ตนเอง

จากเหตุผลและหลักฐานสนับสนุนจากผลงานวิจัยที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐาน
ว่า มรณภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพมีความสัมพันธ์กับเจตคติในวิชาอาชีพ

8. ปัจจัยด้านครอบครัว

ครอบครัวเป็นสถาบันสังคมอันดับแรก และสำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลในการสร้างเจตคติและ
ค่านิยมให้แก่เด็ก ทั้งนี้เพราะครอบครัวเป็นหน่วยแรกที่อบรมสั่งสอนพฤติกรรมสังคมให้แก่เด็ก
ตั้งแต่เกิด ถึงแม้จะเติบโตขึ้น ก็ยังได้รับการอบรมสั่งสอน จากพ่อแม่ผู้ปกครองเป็นประจำ
นอกจากนี้ครอบครัวยังเป็นหน่วยแรกที่มีความใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด เป็นสถาบันที่จะถ่ายทอด
ความรู้สึนึกคิด ประสบการณ์ทำงานให้แก่เด็ก ดังนั้น สภาพแวดล้อมทางครอบครัว สถานภาพ
ของบิดามารดา และการอบรมเลี้ยงดูจึงมีอิทธิพลต่อความรู้สึนึกคิดและความสนใจของนักเรียน
(Powell, 1963 : 375) นอกจากนี้แล้วครอบครัวยังมีผลต่อการเลือกอาชีพของบุคคล โดย
ลูกบางคนจะเลือกเรียนตามอาชีพบิดามารดา (วัชร ทรัพย์มี, 2523 : 15) ชีระพร
สุวรรณ (2529 : 5/1) ได้กล่าวถึงการเกิดเจตคติว่า อิทธิพลจากบิดามารดาจะมีผลอย่าง
มากต่อการพัฒนาค่านิยม ความเชื่อ และความรู้สึนึกคิดของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับ ประภาเพ็ญ
สุวรรณ (2526 : 121) ซึ่งได้ให้ทัศนะว่า การเกิดเจตคติเกี่ยวกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดอาจเกิดได้
จากการเลียนแบบบุคคลที่เคารพนับถือ

นวลละอ อสุภาพ (2527 : 19) กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม
ซึ่งผู้ปกครองเป็นสิ่งแวดล้อมระหว่างบุคคลของเด็ก ที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของเด็ก เงื่อนไขที่
ผู้ปกครองกำหนดมีส่วนส่งเสริม หรือหยุดยั้งพัฒนาการของเด็ก เช่น ทำให้เด็กมีเจตคติต่อการ
เรียนดีขึ้น หรือหยุดยั้งเจตคติที่ดีต่อการเรียน ถ้าผู้ปกครองมีการสนับสนุนโดยจัดกิจกรรมที่
สอดคล้องกับความสนใจของเด็ก จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางกาย ทางอารมณ์ ทางสังคม

ทางสติปัญญาได้ และยังมีผลต่อการเลือกอาชีพและวิถีชีวิตของเด็ก นอกจากนั้นความสนใจด้านอาชีพของเด็กได้รับอิทธิพลจากการได้เห็น ได้ใกล้ชิดผู้ปกครอง ซึ่งถ้าความสนใจในอาชีพของผู้ปกครองกับเด็กไม่ตรงกัน จะก่อให้เกิดปัญหาต่อการปรับตัวของเด็ก (ปราณี รามสูตร. 2528 : 63,88,89) โดยปกติ เราจะสนับสนุนให้เด็กรู้จักการตัดสินใจด้วยตนเอง เช่น การเลือกเสื้อผ้า เครื่องใช้ เลือกวิชาเรียน ตลอดจนการเลือกอาชีพ แต่ทั้งนี้ผู้ปกครองจะ

แนวทางในการเลือกตัดสินใจ โดยเด็กจะยอมรับเหตุผลและข้อเสนอแนะจากผู้ปกครอง ผู้ที่ตนรักและไว้วางใจ (ประยูรศรี มณีสาร. 2532 : 140,152) ดังนั้นผู้ปกครองจึงมีส่วนสำคัญที่จะทำให้เด็กเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน

นาคล คัมภระวัตติ (2517 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของบิดามารดาในประเทศไทยเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร พบว่า การศึกษาของบิดามารดาสัมพันธ์กับความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรอย่างมาก โดยบิดามารดาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือไม่เคยได้รับการศึกษาจะมีความมุ่งหวังให้บุตรเรียนแค่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ส่วนบิดามารดาที่มีการศึกษาสูงขึ้นจะมีความมุ่งหวังต่อการศึกษาระดับสูงกว่าชั้นประถมศึกษาของบุตรสูงขึ้นเช่นกัน เพชรวิวรรณ (2519 : 73) พบว่า กลุ่มนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขาย และอาชีพอื่น ๆ มีเจตคติต่อครูดีกว่า กลุ่มนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ และเมื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อครูระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองได้รับการศึกษาดังกล่าว พบว่า กลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 และระดับประถมศึกษาปีที่ 5 ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีเจตคติต่อครูดีกว่ากลุ่มนักเรียนที่ผู้ปกครองได้รับการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 นอกจากนั้น ช่อทิพย์ ราศรีเกรียงไกร (2523 : 83-89) พบว่า การศึกษาของบิดายังมีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังของบิดาที่มีต่ออาชีพบุตร โดยกลุ่มบิดาที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าขึ้นไป ส่วนใหญ่มีความมุ่งหวังต่ออาชีพบุตรสูงกว่าบิดาที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ต่อมาในปี พุทธศักราช 2527 พรธรร อุษภาพ (2527 : 85-87) ได้ทำการศึกษาเจตคติของครูและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 10 ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ จากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีบิดามารดา หรือผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีเจตคติต่อการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ต่างกัน โดยนักเรียนที่มีบิดามารดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพทางการเกษตร

มีเจตคติต่อการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่มีบิดามารดา หรือผู้ปกครอง ประกอบอาชีพธุรกิจการค้า รับจ้างบริการ และอาชีพที่ต้องใช้วิชาชีพอื่น ๆ นอกจากนั้น เอ็ดดี้ (Eddy. 1969 : 2958-A) ได้ศึกษาเพื่อจัดอันดับขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียน พบว่า อาชีพของบิดามารดามีอิทธิพลมากที่สุด ซึ่งผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ คอบบินส์ (Dobbins. 1969 : 2958-A) ซึ่งพบว่า การเลือกอาชีพของนักเรียนขึ้นอยู่กับอาชีพของบิดามารดา และในปี ค.ศ. 1986 กาวานนี (Ghawanni. 1986 : 402-A) ได้ทำการวิเคราะห์ปัจจัยบางประการ ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกวิชาชีพทางวิทยาศาสตร์ของเพศหญิง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนหญิงระดับ 10 จำนวน 667 คน จากโรงเรียนต่าง ๆ ที่มีความแตกต่างกันด้านขนาด และรูปแบบชุมชน พบว่า อิทธิพลจากบิดามารดาเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนวิชาชีพทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน พฤติกรรมการเลือกสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้นเป็นผลมาจากเจตคติ เพราะว่าเจตคติคือความพร้อมของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง (Good. 1976 : 48) และการวัดเจตคติก็ไม่สามารถวัดได้โดยตรง แต่จะวัดได้จากแนวโน้มที่บุคคลแสดงออก (ไพศาล หวังพานิช. 2531 : 152)

จากเหตุผลและหลักฐานสนับสนุนจากผลงานวิจัยที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐานว่า ปัจจัยด้านครอบครัวมีความสัมพันธ์กับเจตคติในวิชาอาชีพ นั่นคือ การสนับสนุนจากผู้ปกครอง อาชีพ และการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน มีความสัมพันธ์กับเจตคติในวิชาอาชีพ

9. ปัจจัยด้านการเรียนการสอน

ถึงแม้ว่า สถาบันครอบครัวจะมีอิทธิพลอย่างมากในการสร้างเจตคติ และค่านิยมให้กับเด็ก แต่ในสภาพสังคมที่ซับซ้อนอย่างในปัจจุบัน โรงเรียนจึงเป็นสถาบันทางสังคมอีกสถาบันหนึ่งที่มีหน้าที่ในการถ่ายทอดบทบาทหน้าที่ เจตคติ และค่านิยมให้กับเด็กโดยการสอนแทนสถาบันครอบครัว (เพ็ญแข ประจันปัจฉิก. 2534 : 38)

กาวานนี (Ghawanni. 1986 : 402-A) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขาวิทยาศาสตร์หรือศิลปศาสตร์ของนักเรียนระดับ 10 จำนวน 100 คน และนักเรียนระดับ

11-12 จำนวน 100 คน ซึ่งเป็นชายทั้งหมด พบว่า นักเรียน บิตามารดา และครู เห็นว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเลือกสาขาการเรียนประการหนึ่งคือ เจตคติและวิธีการสอนของครู ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วัตสัน (Watson. 1986 : 2106-A) ได้วิเคราะห์ปัจจัยบางประการที่มีอิทธิพลต่อการเลือกวิชาชีพทางวิทยาศาสตร์ของเพศหญิง พบว่า อิทธิพลจากครูเป็น ปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนวิทยาศาสตร์ ต่อมาในปี 1987 บิชอป (Bishop. 1987 : 2529-A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านนักเรียน ครู และสภาพแวดล้อมทางการเรียน กับเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับประถมและมัธยมศึกษา ระดับ 2-12 จำนวน 1,595 คน จาก 77 ห้องเรียน และ 22 โรงเรียนในเขตภูมิภาคที่แตกต่างกันในรัฐเวอร์จิเนีย สหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ของ นักเรียนทุกระดับชั้น และทุกระดับโรงเรียน ได้แก่ ความกระตือรือร้นของครู ความยุติธรรม ของครู การเสนอบทเรียนของครู ประสิทธิภาพ และวิธีสอนของครู นอกจากนั้น โดลาน (Dolan. 1980 : 989-A) ได้ศึกษาตัวแปรด้านคุณภาพของการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม ของผู้ปกครอง และผลสัมฤทธิ์ที่ส่งผลต่ออารมณ์ จิตใจของผู้เรียน ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพ การสอนมีอิทธิพลต่อผลการเรียนเป็นอันมาก และยังมีอิทธิพลต่อคุณลักษณะด้านอารมณ์ และจิตใจ มากเช่นกัน ในปี พ.ศ.2524 บุญชม ศรีสะอาด (2524 : 191-192) ได้ทำการศึกษารูปแบบ ผลการเรียนในโรงเรียน พบว่า คุณภาพของการสอนมีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทั้งทางตรงและ ทางอ้อมกับเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา

การเรียนในกลุ่มวิชาการงานและอาชีพนั้น นักเรียนทุกคนจะต้องเรียนวิชาการงาน ส่วนจะเรียนวิชาอาชีพหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความสมัครใจของผู้เรียนเอง แต่ในทางปฏิบัติผู้สอนวิชา การงานและวิชาอาชีพจะเป็นบุคคลกลุ่มเดียวกัน และเนื้อหาในการเรียนการสอนจะเป็นไปใน แนวเดียวกัน ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า คุณภาพของการสอนในวิชาการงานน่าจะมีความสัมพันธ์ต่อ เจตคติในวิชาอาชีพ

คุณภาพการสอน หมายถึง องค์ประกอบสำคัญที่จะอำนวยให้คุณภาพของการจัดการเรียน การสอนมีประสิทธิภาพสูง (บุญชม ศรีสะอาด. 2524 : 84; อ้างอิงมาจาก Carroll. 1963) ซึ่งการสอนที่ดีจะต้องประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (Bloom. 1976 : 171-175)

1. การให้คำแนะนำแก่นักเรียน โดยให้ผู้เรียนทราบว่า เขากำลังจะทำอะไร และต้องทำอะไรบ้าง ผู้สอนจะต้องอธิบายให้ผู้เรียนมีความเข้าใจจุดมุ่งหมายและขั้นตอนการทำงานอย่างชัดเจน ทั้งนี้อธิบายหรือสาธิตต้องให้เหมาะสมกับเรื่องที่จะสอน

2. การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม โดยการซักถามหรือโต้ตอบ มีโอกาสให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติปฏิบัติ ซึ่งผู้สอนจะต้องจัดสถานการณ์ให้เหมาะสม

3. การเสริมแรง โดยการเสริมแรงทางบวกจะก่อให้เกิดผลดีกว่าการเสริมแรงทางลบ เช่น การให้คำชมเชย หรือให้นักเรียนทราบผลสำเร็จของตนเอง

4. การแก้ไขข้อบกพร่อง เมื่อนักเรียนได้ทราบผลการเรียนแล้วพบว่า ยังมีข้อบกพร่องอยู่ ผู้สอนต้องแนะนำวิธีการแก้ไขข้อบกพร่องนั้น ๆ และควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถเพียงพอที่จะเรียนในเนื้อหาต่อไป

จากองค์ประกอบทั้ง 4 สามารถแบ่งเป็นคุณลักษณะของการสอนที่ดีได้ 15 คุณลักษณะ ดังนี้ (Bloom. 1976 : 115-126)

1. การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเหมาะสม
2. การให้แรงเสริมที่สอดคล้องกับผู้เรียน
3. การค้นหาข้อมูลย้อนกลับ และแก้ไขข้อบกพร่อง
4. การวางแผน เตรียมการสอน และความพร้อมของครู
5. ผู้เรียนมีความเข้าใจจุดมุ่งหมาย และขั้นตอนในการทำงาน
6. การลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก
7. ใช้อุปกรณ์การสอนอย่างเหมาะสม
8. การเปลี่ยนแปลงกิจกรรม
9. การใช้เทคนิคการสอนที่น่าสนใจ
10. การรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน
11. การควบคุมอารมณ์ของครู
12. ความแม่นยำในเนื้อหาวิชา และความรู้ในเรื่องที่สอน
13. การให้ค้นคว้าเพิ่มเติมนอกเหนือจากเรื่องที่เรียนในชั้น
14. การเน้นการปฏิบัติควบคู่กับเนื้อหาวิชา

15. ความสามารถในการอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ

ในการวัดหรือประเมินผลคุณภาพของการสอนนั้น นิยมใช้สองวิธี คือ วิธีการสังเกต พฤติกรรมการสอน โดยการนับจำนวนครั้งที่เกิดพฤติกรรมที่เป็นองค์ประกอบของการสอนที่มีคุณภาพ และอีกวิธีหนึ่งคือ การวัดจากการรับรู้ของนักเรียนว่า มีองค์ประกอบของการสอนที่มีคุณภาพมากน้อยเพียงใด วิธีแรกนั้นจะมีข้อจำกัดอยู่มากโดยเฉพาะ เมื่อมีห้องเรียนที่จะต้องสังเกตอยู่ห่างไกลกันและมีจำนวนหลายชั้นเรียน ดังเช่น งานวิจัยเรื่องนี้ ซึ่งวิธีที่สองจะทำได้สะดวกกว่า (Bloom. 1976 : 128) ดังนั้น ในการวัดคุณภาพการสอนในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกใช้วิธีการวัดจากการรับรู้ของนักเรียน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการค้นคว้า

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2536 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 65,558 คน จาก 111 เขต

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2536 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 713 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มหลายชั้น (multi-stage cluster sampling) โดยมีวิธีการสุ่มดังนี้

1. จำแนกโรงเรียนออกตามเขตการปกครอง ซึ่งมีอยู่ 32 เขตการปกครอง
 2. สุ่มเขตการปกครอง โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวนร้อยละ 50 ได้ 16 เขตการปกครอง
 3. สุ่มโรงเรียนจากเขตการปกครองที่สุ่มได้เขตละ 1 โรงเรียน ได้ 16 โรงเรียน
 4. สุ่มห้องเรียนจากโรงเรียนที่สุ่มได้โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน ได้ 16 ห้องเรียน
- นักเรียนประมาณ 713 คน

ตาราง 1 รายชื่อโรงเรียนและจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2536

สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	เขตการปกครอง	โรงเรียน	จำนวนห้องเรียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างสุ่ม โรงเรียนละ 1 ห้อง
1	สาทร	ยานนาวาเวศวิทยา	14	42
2	บางรัก	มัธยมวัดหัวลำโพง	12	43
3	พญาไท	สามเสนวิทยาลัย	13	47
4	ลาวพรวัว	ลาดปลาเค้าพิทยาคม	12	47
5	บางกอกน้อย	วัดน้อยใน	11	49
๘	บางกะปิ	บดินทรเดชา	12	48
7	บางเขน	ฤทธิยะวรรณาลัย	18	48
8	พระโขนง	พระโขนงวิทยาลัย	16	50
9	ห้วยขวาง	กุณที่รฐาราม	12	36
10	จอมทอง	สิงหราชพิทยาคม	16	38
11	ดอนเมือง	ดอนเมืองจตุรจินดา	14	34
12	จตุจักร	หอวัง	15	51
13	คลองเตย	มัธยมวัดธาตุทอง	10	48
14	ราษฎร์บูรณะ	วัดพุทธบูชา	12	44
15	บางพลัด	วิมุตยารามพิทยาคม	12	41
16	ราชเทวี	สันติราษฎร์วิทยาลัย	14	47
		รวม		713 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในวิชาอาชีพ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตัวนักเรียน ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสิทธิภาพในการเลือกเรียนวิชาอาชีพ การสนับสนุนจากผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามคุณภาพของการสอนของครูในวิชาการงาน

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเจตคติในวิชาอาชีพ

วิธีการสร้างเครื่องมือ

วิธีการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การสร้างแบบสอบถามมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง และแบบสอบถามคุณภาพของการสอน เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแบบของ บุญชม ศรีสะอาด (2524 : 265-276) โดยมีลำดับขั้นดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง และคุณภาพของการสอน

1.2 ศึกษาแบบสอบถามมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาสังคมศึกษา และแบบสอบถามคุณภาพของการสอน ในวิชาสังคมศึกษาของ บุญชม ศรีสะอาด

1.3 นำข้อมูลจากข้อ 1.1 และ 1.2 มาสร้างเป็นแบบสอบถามมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ และแบบสอบถามคุณภาพของการสอนในวิชาการงาน

1.4 นำแบบสอบถามที่ได้ในข้อ 1.3 ไปทำการหาคุณภาพ

2. การสร้างแบบสอบถามเจตคติในวิชาอาชีพ มีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ

2.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา

2.3 นำข้อมูลที่ได้จาก 2.1 และ 2.2 มาสร้างมาตราวัดเจตคติตามแบบของ ลิเคิร์ท (Likert) (ไพศาล หวังพานิช. 2531 : 157-160) แล้วจึงนำไปทดสอบหาคุณภาพ

การหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ซึ่งมีแบบสอบถามมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง แบบสอบถามคุณภาพของการสอน และแบบสอบถามเจตคติในวิชาอาชีพ ผู้วิจัยได้ทำการหาคุณภาพดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (face validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา 2 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สงวน สกุลพานิช อาจารย์วันรัตน์ ศิริโชติ และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิชาอาชีพระดับมัธยมศึกษา 1 ท่าน ได้แก่ อาจารย์วันชัย คงเพชร ตรวจสอบทั้งในด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการนิยามตัวแปรในงานวิจัย แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุง แก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากโรงเรียนธัญรัตน์ จ.ปทุมธานี จำนวน 100 คน แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อด้วยการทดสอบค่า t-test

3. นำแบบทดสอบที่คัดเลือกแล้วในข้อ 2 มาหาความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach)

ลักษณะแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ เป็นแบบสอบถามความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง ตามอัตภาพในด้านวิชาอาชีพ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างแบบสอบถาม มโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ

ข้อความเกี่ยวกับมโนภาพเกี่ยวกับ ตนเองในวิชาอาชีพ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าไม่มีความถนัดใน การเรียนวิชาอาชีพ (-)					
2. ความสามารถในวิชาอาชีพของ ข้าพเจ้าเพียงพอต่อการทำงานใน กลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ (+)					
3. ข้าพเจ้ารู้สึกยุ่งยากในการ เรียนวิชาอาชีพ (-)					

2. แบบสอบถามคุณภาพการสอนของครูในวิชาการทำงาน เป็นแบบวัดเกี่ยวกับองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพสูง อันได้แก่ การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเหมาะสม การให้การเสริมแรงที่สอดคล้องกับผู้เรียน การค้นหาข้อมูลย้อนกลับและการแก้ไขข้อบกพร่อง การวางแผน การเตรียมการสอน และความพร้อมในการสอนของครู ผู้เรียนเข้าใจจุดมุ่งหมายและขั้นตอนในการทำงานอย่างแจ่มแจ้ง การลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก การใช้อุปกรณ์อย่างเหมาะสม การเปลี่ยนแปลงกิจกรรม การใช้เทคนิคการสอนที่น่าสนใจ การรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน การควบคุมอารมณ์ของครู ความแม่นยำในเนื้อหาวิชา และความรู้ในเรื่องที่สอน การให้คำขวัญเพิ่มเติม การเน้นการปฏิบัติควบคู่การเรียนด้านความรู้ ความสามารถในการอธิบายให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างแบบสอบถาม คุณภาพการสอนของครูในวิชาการงาน

ข้อความเกี่ยวกับคุณภาพการสอนของครูใน วิชาการงาน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ในการเรียนวิชาการงาน นักเรียนมัก จะได้รับการทดสอบหลายครั้ง และครู จะนำผลการทดสอบมาอธิบายเสริม ความรู้ให้ (วัดการค้นหาข้อมูลย้อนกลับ และแก้ไขข้อบกพร่อง) (+)					
2. ในชั้นเรียนวิชาการงานนักเรียนได้มี โอกาสแสดงความคิดเห็นมากเพียงพอ (วัดการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนอย่างเหมาะสม) (+)					
3. การอธิบายของครูช่วยให้ข้าพเจ้ามี ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ที่เรียน ในวิชาการงาน (วัดความสามารถใน การอธิบายของครู) (+)					

3. แบบสอบถามเจตคติต่อวิชาอาชีพ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเจตคติต่อวิชาอาชีพตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วยองค์ประกอบด้านความรู้ องค์ประกอบด้านความรู้สึก และองค์ประกอบด้านแนวโน้มที่จะกระทำ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างแบบสอบถามเจตคติในวิชาอาชีพ

ข้อความเกี่ยวกับเจตคติในวิชาอาชีพ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
<u>ด้านความรู้</u>					
1. วิชาอาชีพเป็นวิชาที่ช่วยพัฒนาสังคม (+)					
2. คนที่เก่งวิชาอาชีพมักมีสติปัญญาไม่สูงนัก (-)					
3. วิชาอาชีพเป็นวิชาที่มีศักดิ์ศรีไม่แพ้วิชาอื่น (+)					
<u>ด้านความรู้สึก</u>					
1. ข้าพเจ้ารู้สึกว่างานที่ต้องปฏิบัติในการเรียนวิชาอาชีพเป็นงานที่สทกปรก (-)					
2. ข้าพเจ้ารู้สึกว่วิชาอาชีพเป็นวิชาที่น่าสนจมากนสังคมปัจจุบัน (+)					
3. ข้าพเจ้ารู้สึกว่คนส่วนมากไม่ชอบนักเรียนที่เรียนวิชาอาชีพ (-)					
<u>ด้านแนวโน้มที่จะกระทำ</u>					
1. ถ้ามีโอกาสข้าพเจ้าต้องการเลือกเรียนวิชาอาชีพ (+)					

ข้อความเกี่ยวกับเจตคติในวิชาอาชีพ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
2. เมื่อมีคนพูดถึงวิชาอาชีพ ข้าพเจ้า จะรู้สึกไม่สนใจและไม่ออกความ คิดเห็นใด ๆ (-)					
3. เมื่อมีคนกำลังซ่อมแซมเครื่องมือ หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ข้าพเจ้าจะ เกิดความสนใจและอยากเข้าไป ช่วยเสมอ (+)					

วิธีการให้คะแนน มีดังนี้คือ

1. ข้อความเชิงนิมิต (+)

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หรือ มากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
เห็นด้วย	หรือ มาก	ให้ 4 คะแนน
ไม่แน่ใจ	หรือ ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	หรือ น้อย	ให้ 2 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หรือ น้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

2. ข้อความเชิงนิเสธ (-)

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หรือ มากที่สุด	ให้ 1 คะแนน
เห็นด้วย	หรือ มาก	ให้ 2 คะแนน
ไม่แน่ใจ	หรือ ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	หรือ น้อย	ให้ 4 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หรือ น้อยที่สุด	ให้ 5 คะแนน

เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลคะแนนในแบบสอบถาม มีภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชา
อาชีพ คุณภาพการสอนของครูในวิชาการงานและเจตคติในวิชาอาชีพมีดังนี้ คือ (ชูศรี วงศ์รัตน์,
2530 : 85)

- 1.00 - 1.49 ต่ำมาก
- 1.50 - 2.49 ต่ำ
- 2.50 - 3.49 ปานกลาง
- 3.50 - 4.49 สูง
- 4.50 - 5.00 สูงมาก

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาต
และขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหาร ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนด้วยตนเองในห้องเรียน
จำนวน 12 โรงเรียน และฝากให้ทางโรงเรียนดำเนินการให้ 4 โรงเรียน โดยผู้วิจัย
กำหนดให้แจกแบบสอบถามให้กับนักเรียนทั้งฉบับ แต่ให้ทำทีละตอนโดยอธิบายความหมายและ
วัตถุประสงค์ของแบบสอบถามให้นักเรียนเข้าใจก่อน
3. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS สำหรับการ
วิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences) โดยมีการ
วิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลด้านเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสิทธิภาพ การสนับสนุนจาก

ผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง โดยคำนวณหาค่าความถี่และร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลด้านสภาพเกี่ยวกับตนเอง คุณภาพของการสอน และเจตคติในวิชาอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์หากกลุ่มตัวพหุการันที่มีนัยสำคัญ ในการพยากรณ์เจตคติในวิชาอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยวิธีการวิเคราะห์หัดดโดยพหุคูณแบบเพิ่ม และลดตัวแปรเป็นขั้น ๆ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย ใช้สูตร (กานดา พุนลาภทวี. 2530 : 42)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร (กานดา พุนลาภทวี. 2530 : 47)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
	ΣX^2	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\Sigma X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

2.1 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ใช้สูตร (Edwards. 1958 :

152)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ
	$\bar{X}_H$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มสูง
	$\bar{X}_L$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มต่ำ
	S_H^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มสูง
	S_L^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มต่ำ
	n_H	แทน	จำนวนคนกลุ่มสูง
	n_L	แทน	จำนวนคนกลุ่มต่ำ

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความเชื่อมั่น ใช้สูตร α - coefficient

(Cronbach. 1970 : 161)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\Sigma S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	∞	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนของแบบสอบถาม แต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ใช้แทนความหมายดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
R	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
B	แทน	สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
S.E.	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์
S.E. _b	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์
X ₁	แทน	เพศ
X ₂	แทน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
X ₃	แทน	ประสบการณ์ในการเลือกเรียนวิชาอาชีพ
X ₄	แทน	การสนับสนุนของผู้ปกครอง
X ₅	แทน	อาชีพของผู้ปกครอง
X ₆	แทน	ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง
X ₇	แทน	มรณภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ
X ₈	แทน	คุณภาพการสอนของครูในวิชาการงาน
Y'	แทน	คะแนนเจตคติในวิชาอาชีพที่ได้จากการพยากรณ์
Z'	แทน	คะแนนมาตรฐานของคะแนนเจตคติในวิชาอาชีพที่ได้จากการพยากรณ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือ
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

1. การวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ การหาอำนาจจำแนก และการหาความเชื่อมั่น ดังนี้

1.1 ความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมรรณภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ แบบสอบถามคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงาน และแบบสอบถามเจตคติในวิชาอาชีพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา จำนวน 2 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สงวน สกุลพานิช อาจารย์นวรรณ์ ศิริโชติ และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิชาอาชีพในระดับมัธยมศึกษา จำนวน 1 คน ได้แก่ อาจารย์วันชัย คงเพชร พิจารณาตรวจสอบว่า ครบคลุมในเนื้อหาหรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นจึงนำไปหาอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นต่อไป

1.2 อำนาจจำแนก ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้ดำเนินการแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ใช่อำนาจจำแนกตัวอย่างจากโรงเรียนธัญรัตน์ จังหวัดปทุมธานี จำนวน 100 คน นำผลการทดลองมาวิเคราะห์หาอำนาจจำแนกเป็นรายข้อด้วยการทดสอบ t-test แล้วคัดเลือกเอาข้อที่มีอำนาจจำแนกไม่ต่ำกว่า 2.0 โดยแบบสอบถามมรรณภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ คัดเลือกเฉพาะข้อที่มีอำนาจจำแนกตั้งแต่ 7.2 ถึง 16 จำนวน 20 ข้อ แบบสอบถามคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงาน คัดเลือกเฉพาะข้อที่มีอำนาจจำแนกตั้งแต่ 7.7 ถึง 18 จำนวน 25 ข้อ และแบบสอบถามเจตคติในวิชาอาชีพคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีอำนาจจำแนกตั้งแต่ 6 ถึง 21 จำนวน 30 ข้อ หลังจากนั้นจึงนำข้อคำถามที่คัดเลือกไว้ไปหาค่าความเชื่อมั่น

1.3 ความเชื่อมั่น ผู้วิจัยได้นำข้อคำถามที่คัดเลือกไว้ในข้อ 1.2 มาทำการหาค่า

ความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แอลฟา ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้

1.3.1 แบบสอบถามเจตคติในวิชาอาชีพ มีค่าความเชื่อมั่น 0.992

1.3.2 แบบสอบถามคุณภาพการสอนของครูในวิชาการทำงาน มีค่าความเชื่อมั่น 0.990

1.3.3 แบบสอบถามมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ มีค่าความเชื่อมั่น 0.979

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

2.1 จำนวนข้อมูล ข้อมูลที่นำมาศึกษาประกอบด้วย ปัจจัยด้านตัวผู้เรียน 4 ตัวแปร ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสบการณ์ในการเลือกเรียนวิชาอาชีพ มโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ ปัจจัยด้านครอบครัว 3 ตัวแปร ได้แก่ การสนับสนุนของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และปัจจัยด้านการเรียนการสอน 1 ตัวแปร ได้แก่ คุณภาพการสอนของครูในวิชาการทำงานเป็นตัวแปรพยากรณ์ และเจตคติในวิชาอาชีพเป็นตัวแปรตาม โดยมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มหลายชั้น จากเขตการปกครองทั้งหมด 32 เขต ได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 16 โรงเรียน นักเรียนจำนวน 713 คน ดังรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 รายชื่อโรงเรียนและจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเขตการปกครอง

ที่	เขตการปกครอง	รายชื่อโรงเรียน	จำนวน
1	สาทร	ยานนาวาศรีวิทยาคม	42
2	บางรัก	มัธยมวัดหัวลำโพง	43
3	พญาไท	สามเสนวิทยาลัย	47
4	ลาดพร้าว	ลาดปลาเค้าพิทยาคม	47
5	บางกอกน้อย	วัดน้อยน	49
6	บางกะปิ	บดินทรเดชา	48
7	บางเขน	ฤทธิยะวรรณาลัย	48
8	พระโขนง	พระโขนงวิทยาลัย	50
9	ห้วยขวาง	กุนนทีรุทธารามวิทยาคม	36
10	จอมทอง	สิงหราชพิทยาคม	38
11	ดอนเมือง	ดอนเมืองจตุรจินดา	34
12	จตุจักร	หอวัง	51
13	คลองเตย	มัธยมวัดธาตุทอง	48
14	ราษฎร์บูรณะ	วัดพุทธบูชา	44
15	บางพลัด	วิมุตยารามพิทยากร	41
16	ราชเทวี	สันติราษฎร์วิทยาลัย	47
รวม			713

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นจำนวนข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์ในการวิจัยครั้งนี้ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 713 คน จาก 16 โรงเรียน ใน 32 เขตการปกครองของกรุงเทพมหานคร

2.2 ลักษณะของข้อมูล ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ทั้งหมดเมื่อนำมาแยกวิเคราะห์ตามลักษณะของตัวแปร โดยมีปัจจัยด้านตัวผู้เรียน 4 ตัวแปร ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสิทธิภาพการเลือกเรียนวิชาอาชีพ มโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ ปัจจัยด้านครอบครัว 3 ตัวแปร ได้แก่ การสนับสนุนของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ปัจจัยด้านการเรียนการสอน 1 ตัวแปร ได้แก่ คุณภาพการสอนของครูในวิชา การงาน และเจตคติในวิชาอาชีพ มีลักษณะดังนี้

ตาราง 3 จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	343	48.1
หญิง	370	51.9
รวม	713	100.0

จากตาราง 3 แสดงว่า จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศหญิง มีร้อยละ 51.9 มากกว่าเพศชาย ซึ่งมีเพียงร้อยละ 48.1

ตาราง 4 จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	จำนวน	ร้อยละ
0.00-1.00	43	6.00
1.01-2.00	215	30.20
2.01-3.00	283	39.70
3.01-4.00	172	24.10
รวม	713	100.00

จากตาราง 4 แสดงว่า นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 39.70 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับ 2.01-3.00 รองลงมาร้อยละ 30.20 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 1.01-2.00 ร้อยละ 24.10 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับ 3.01-4.00 และร้อยละ 6.00 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับ 0.00-1.00

/ ตาราง 5 จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประสบการณ์ในการเลือกเรียนวิชาชีพ

ประสบการณ์ในการเลือกเรียนวิชาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยเลือกเรียนวิชาชีพ	186	26.1
เคยเลือกเรียนวิชาชีพ	527	73.9
รวม	713	100.0

จากตาราง 5 แสดงว่า นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 73.9 เคยเลือกเรียนวิชาเลือกเสรีในกลุ่มวิชาอาชีพ

ตาราง 6 จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการสนับสนุนของผู้ปกครอง

การสนับสนุนของผู้ปกครอง	จำนวน	ร้อยละ
ไม่สนับสนุนให้เลือกเรียนวิชาอาชีพ	212	29.7
สนับสนุนให้เลือกเรียนวิชาอาชีพ	501	70.3
รวม	713	100.0

จากตาราง 6 แสดงว่า ผู้ปกครองนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 70.3 สนับสนุนให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาเลือกเสรีในกลุ่มวิชาอาชีพ

ตาราง 7 จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพของผู้ปกครอง	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ	168	23.6
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	81	11.4
พนักงานบริษัท	82	11.5
เกษตรกร	24	3.9
รับจ้าง	171	24.0
นักธุรกิจ	42	5.9
ค้าขาย	141	19.8
รวม	713	100.0

จากตาราง 7 แสดงว่า ผู้ปกครองนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างประกอบอาชีพรับจ้างมากที่สุด ร้อยละ 24.0 รองลงมา ได้แก่ รับราชการ ร้อยละ 23.6 ค้าขาย ร้อยละ 19.8 พนักงานบริษัท ร้อยละ 11.5 พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 11.4 นักธุรกิจ ร้อยละ 5.9 และเกษตรกรน้อยที่สุด ร้อยละ 3.9

ตาราง 8 จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	254	35.6
มัธยมศึกษา	182	25.5
อุดมศึกษา	277	38.8
รวม	713	100.0

จากตาราง 8 แสดงว่า ผู้ปกครองนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างส่วนมากจบการศึกษาระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 38.8 รองลงมา ได้แก่ ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 35.6 และระดับมัธยมศึกษาน้อยที่สุด ร้อยละ 25.5

ตาราง 9 จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ

มโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำมาก	1	0.1
ต่ำ	42	5.9
ปานกลาง	351	49.2
สูง	315	44.2
สูงมาก	4	0.6
รวม	713	100.0

$$\bar{X} = 3.36 \quad S.D. = 0.51$$

จากตาราง 9 แสดงว่า นักเรียนส่วนมาก ร้อยละ 49.2 มีมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 44.2 มีมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 5.9 มีมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพอยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 0.6 มีมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในระดับสูง และร้อยละ 0.1 มีมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในระดับต่ำมาก โดยมีค่าเฉลี่ยมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ เท่ากับ 3.36 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพเท่ากับ 0.51

แสดงความคิดเห็น โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงานเท่ากับ 3.24 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นต่อคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงานเท่ากับ 0.55

ตาราง 10 จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นต่อคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงาน

คุณภาพการสอนของครูในวิชาการงาน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำมาก	0	0.0
ต่ำ	63	8.8
ปานกลาง	395	55.4
สูง	250	35.1
สูงมาก	5	0.7
รวม	713	100.0

$$\bar{X} = 3.24 \quad S.D. = 0.55$$

จากตาราง 10 แสดงว่า นักเรียนส่วนมาก ร้อยละ 55.4 มีความเห็นเกี่ยวกับการสอนของครูในวิชาการงานว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 35.1 มีความเห็นว่า การสอนของครูในวิชาการงานมีคุณภาพอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 8.8 มีความเห็นว่าคุณภาพการสอนของครู ในวิชาการงานมีคุณภาพอยู่ในระดับต่ำ และร้อยละ 0.7 มีความเห็นว่า การสอนของครูในวิชาการงานมีคุณภาพอยู่ในระดับสูงมาก ส่วนในระดับต่ำมากนั้นไม่มีนักเรียนแสดงความคิดเห็น โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงานเท่ากับ 3.24 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นต่อคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงานเท่ากับ 0.55

ตาราง 11 จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเจตคติในวิชาอาชีพ

เจตคติในวิชาอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำมาก	2	0.3
ต่ำ	58	8.1
ปานกลาง	277	38.8
สูง	360	50.5
สูงมาก	16	2.2
รวม	713	100.0

$$\bar{X} = 3.41 \quad S.D. = 0.62$$

จากตาราง 11 แสดงว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาส่วนมาก ร้อยละ 50.5 มีเจตคติในวิชาอาชีพอยู่ในระดับสูง รองลงมา ร้อยละ 38.8 มีเจตคติในวิชาอาชีพระดับปานกลาง ร้อยละ 8.1 มีเจตคติในวิชาอาชีพระดับต่ำ ร้อยละ 2.2 มีเจตคติในวิชาอาชีพระดับสูงมาก และ ร้อยละ 0.3 มีเจตคติในวิชาอาชีพระดับต่ำมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเจตคติในวิชาอาชีพเท่ากับ 3.41 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเจตคติในวิชาอาชีพเท่ากับ 0.62

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานผู้วิจัยได้วิเคราะห์หากกลุ่มตัวพยากรณ์ที่มีนัยสำคัญในการพยากรณ์เจตคติในวิชาอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ แบบเพิ่มและลดตัวแปรเป็นขั้น ๆ (stepwise multiple regression) ซึ่งได้ผลดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 อานาการพยากรณ์ของตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อเจตคติในวิชาอาชีพ

ตัวพยากรณ์	R	R ²	S.E.	F	ระดับนัยสำคัญ
คุณภาพการสอนของครูในวิชาการงาน มรณภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ ประสบการณ์ในการเลือกเรียนวิชาอาชีพ เพศ	0.66	0.44	0.47	139.75	0.05

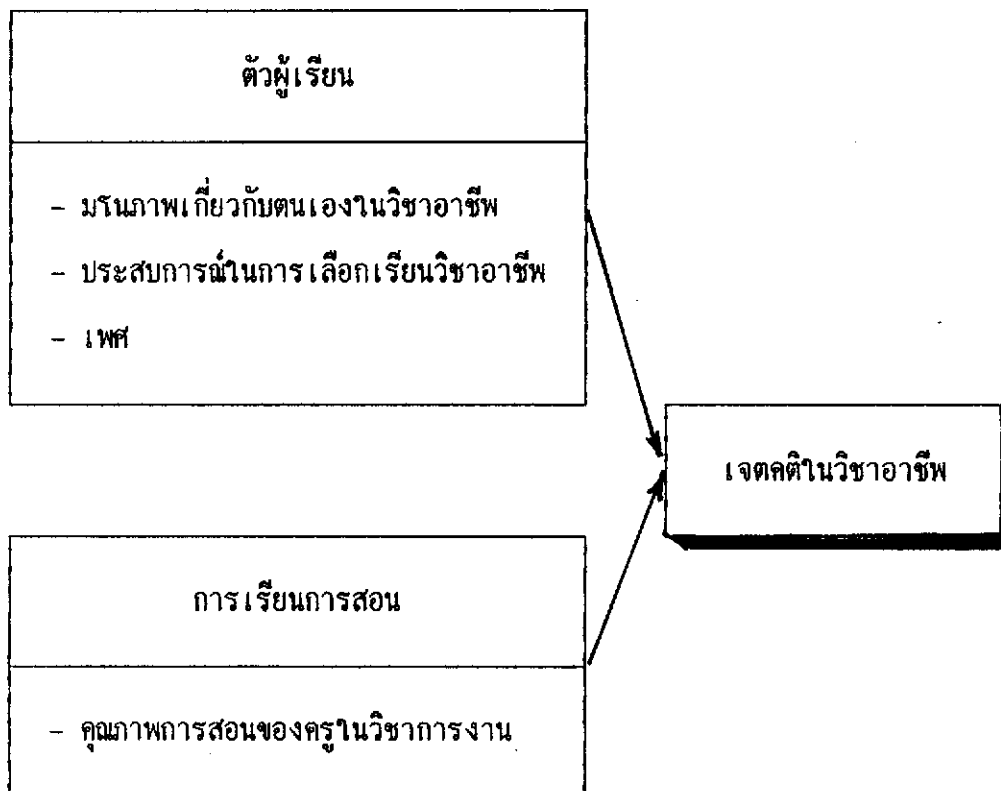
จากตาราง 12 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ 0.66 และวิเคราะห์ความแปรปรวนแล้ว มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ตัวแปรด้านคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงาน มรณภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ ประสบการณ์ในการเลือกเรียนวิชาอาชีพ และเพศ มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับเจตคติในวิชาอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตกรุงเทพมหานคร จริง และเมื่อพิจารณาค่าสหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.44 แสดงว่า ตัวแปรด้านคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงาน มรณภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ ประสบการณ์ในการเลือกเรียนวิชาอาชีพ และเพศ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของเจตคติในวิชาอาชีพได้ ร้อยละ 44 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเนื่องจากการพยากรณ์เท่ากับ + 0.47

ตาราง 13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสองที่เพิ่มขึ้นเมื่อ
เพิ่มตัวแปรในการวิเคราะห์

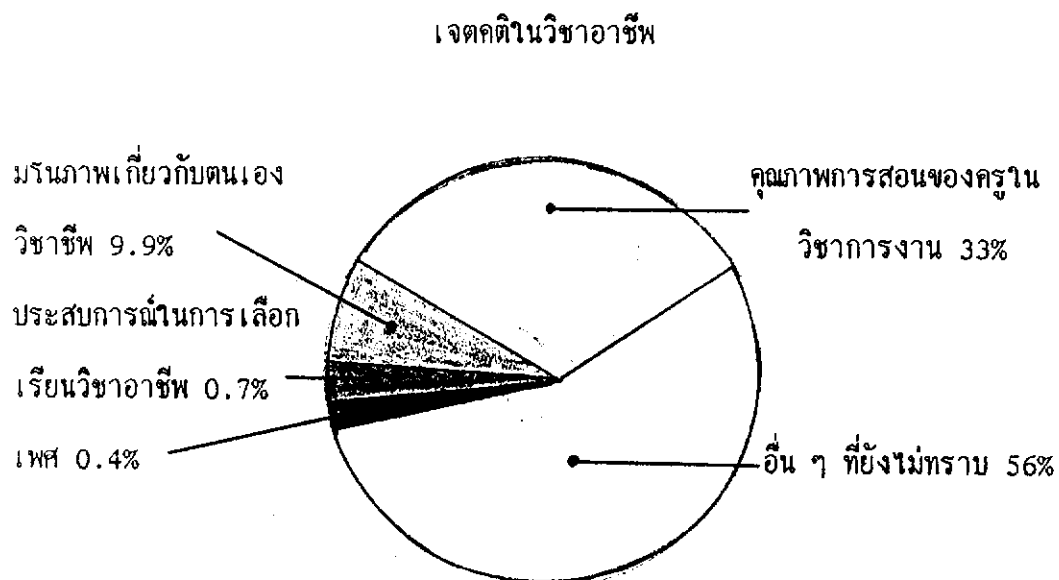
ตัวพยากรณ์	R	R ²	R ² (ที่เพิ่มขึ้น)
คุณภาพการสอนของครูในวิชาการงาน	0.575	0.331	0.331
มรณภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ	0.656	0.430	0.099
ประสบการณ์ในการเลือกเรียนวิชาอาชีพ	0.661	0.437	0.007
เพศ	0.664	0.441	0.004

จากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรด้านคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงาน
ตัวเดียวมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับเจตคติในวิชาอาชีพ เท่ากับ 0.57 และสามารถอธิบาย
ความแปรปรวนของเจตคติในวิชาอาชีพได้ ร้อยละ 33 เมื่อเพิ่มตัวแปรมรณภาพเกี่ยวกับตนเอง
ในวิชาอาชีพเข้าไปในการวิเคราะห์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จะเพิ่มขึ้นเป็น 0.65 และสามารถ
อธิบายความแปรปรวนของเจตคติในวิชาอาชีพได้ ร้อยละ 43 เมื่อเพิ่มตัวแปรประสบการณ์ใน
การเลือกเรียนวิชาอาชีพ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จะเพิ่มขึ้นเป็น 0.661 สามารถอธิบายความ
แปรปรวนของเจตคติในวิชาอาชีพได้ ร้อยละ 43.7 และเมื่อเพิ่มตัวแปรเพศ ในการวิเคราะห์
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จะเพิ่มขึ้นเป็น 0.664 และสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ ร้อยละ 44

จากผลการศึกษาค้นคว้าสามารถแสดงความสัมพันธ์ได้ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ได้จากผลการศึกษาค้นคว้า

ภาพประกอบ 4 แสดงปัจจัยที่สามารถอธิบายความแปรปรวนของเจตคติในวิชาอาชีพ

จากภาพประกอบ 4 แสดงว่า ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สามารถค้นพบว่า คุณภาพการสอนของครูในวิชากรงาน มรณภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาชีพ ประสบการณ์ในการเลือกเรียนวิชาชีพ และเพศ สามารถอธิบายความแปรปรวนของเจตคติในวิชาอาชีพได้ ร้อยละ 44 และยังมีความแปรปรวนของเจตคติที่ยังอธิบายไม่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ร้อยละ 56

ตาราง 14 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวพยากรณ์ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของ
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตัวพยากรณ์เจตคติในวิชาอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
เขตกรุงเทพมหานคร

ตัวพยากรณ์	B	S.E. B	β	T	ระดับนัยสำคัญ
คุณภาพการสอนของครูในวิชาการงาน	0.4795	0.0354	0.4230	13.514	0.0000
มรณภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ	0.4135	0.0385	0.3366	10.733	0.0000
ประสบการณ์ในการเลือกเรียนวิชาอาชีพ	0.1253	0.0409	0.0883	3.061	0.0023
เพศ	0.0755	0.0352	0.0606	2.141	0.0326
ค่าคงที่	0.5147	0.1655		3.110	0.0016

จากตาราง 14 แสดงว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน
ส่งผลต่อเจตคติในวิชาอาชีพ 4 ตัวแปร คือ คุณภาพการสอนของครูในวิชาการงาน มรณภาพ
เกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ ประสบการณ์ในการเลือกเรียนวิชาอาชีพ และเพศอย่างมีนัยสำคัญ
ที่ 0.0000, 0.0023 และ 0.0326 ตามลำดับ โดยมีสมการพยากรณ์เจตคติในวิชาอาชีพ
ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = 0.5147 + 0.4795 X_8 + 0.4135 X_7 + 0.1253 X_3 + 0.0755 X_1$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z' = 0.4230 X_8 + 0.3366 X_7 + 0.0883 X_3 + 0.0606 X_1$$

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

เจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียนจะก่อให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนและส่งผลให้ผลการเรียนในวิชานั้น ๆ สูงตามไปด้วย แต่จากการศึกษางานวิจัยในระหว่างปี พุทธศักราช 2533 ถึงปี พุทธศักราช 2534 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาอาชีพ และมีผลการเรียนวิชาอาชีพอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครนักเรียนมีเจตคติทางงานอาชีพต่ำกว่าทุกเขตการศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษายจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในวิชาอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยประมวลตัวแปรต่าง ๆ ที่มีผู้ศึกษาวิจัย พบว่า มีความสัมพันธ์กับเจตคติ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและรวบรวมไว้ 3 ด้าน คือ ด้านตัวผู้เรียน มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสิทธิภาพในการเลือกเรียนวิชาอาชีพ มโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ ด้านครอบครัว มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การสนับสนุนของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และด้านการเรียนการสอน มี 1 องค์ประกอบ ได้แก่ คุณภาพการสอนของครูในวิชาการงาน โดยผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้ คือ ตัวแปรด้านเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสิทธิภาพในการเลือกเรียนวิชาอาชีพ มโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ การสนับสนุนของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงาน มีความสัมพันธ์กับเจตคติในวิชาอาชีพ และตัวแปรดังกล่าวสามารถร่วมกันพยากรณ์เจตคติในวิชาอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ ซึ่งผลการวิจัยจะได้นำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาตัวแปรที่เป็นมูลเหตุของเจตคติ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาอาชีพมากยิ่งขึ้น

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาปัจจัยในด้านตัวผู้เรียน ด้านครอบครัว และด้านการเรียนการสอน ที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในวิชาอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของนักเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2536 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 713 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มหลายชั้น (multi-stage cluster sampling) โดยมีวิธีการสุ่มดังนี้ คือ จำแนกโรงเรียนออกตามเขตการปกครอง ซึ่งมีอยู่ 32 เขต สุ่มเขตการปกครองโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ร้อยละ 50 ได้ 16 เขต สุ่มโรงเรียนจากเขตการปกครองที่สุ่มได้ เขตละ 1 โรงเรียน และสุ่มห้องเรียนจากโรงเรียนที่สุ่มได้ โรงเรียนละ 1 ห้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในวิชาอาชีพ ประกอบด้วยแบบสอบถามทั้งหมด 4 ตอน ตอนแรกเป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตัวนักเรียน ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสบการณ์ในการเลือกเรียนวิชาอาชีพ การสนับสนุนจากผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ส่วนอีก 3 ตอน เป็นแบบสอบถามมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ แบบสอบถามคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงาน และแบบสอบถามเจตคติในวิชาอาชีพ

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในชั้นเรียนด้วยตนเอง จำนวน 12 โรงเรียน และฝากให้ทางโรงเรียนดำเนินการ จำนวน 4 โรงเรียน ซึ่งคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของนักเรียนมีผลใกล้เคียงกัน ในการตอบแบบสอบถามนั้นผู้วิจัยกำหนดให้แจกแบบสอบถามแก่นักเรียนทั้งฉบับ แต่ให้ทำทีละตอนโดยอธิบายถึงความหมายและวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามแต่ละตอนให้นักเรียนเข้าใจก่อน เมื่อได้แบบสอบถามจากนักเรียนแล้วจึงนำมาการคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ซึ่งทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ภาควิชาคอมพิวเตอร์ คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร ภายใต้การให้คำปรึกษาของ อาจารย์สุวัฒน์ อุทิศสาร หัวหน้าภาควิชาคอมพิวเตอร์ สถาบันราชภัฏพระนคร

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ปรากฏผลโดยสรุปดังนี้

1. ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นเพศหญิง ร้อยละ 51.90 และชายร้อยละ 48.10 นักเรียนส่วนมาก ร้อยละ 39.70 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับ 2.01-3.00 รองลงมา ร้อยละ 30.20 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 1.01-2.00 ร้อยละ 24.10 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับ 3.01-4.00 และร้อยละ 6.00 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับ 0.00-1.00 นอกจากนั้นยังพบว่า นักเรียนส่วนมาก ร้อยละ 73.90 เคยเลือกเรียนวิชา

อาชีพมาก่อน มีเพียงร้อยละ 26.10 ที่ไม่เคยเลือกเรียนวิชาอาชีพ ซึ่งผู้ปกครองของนักเรียนส่วนมาก ร้อยละ 70.30 สนับสนุนให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาอาชีพ มีเพียง ร้อยละ 29.70 ที่ไม่สนับสนุน เมื่อถามถึงอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างประกอบอาชีพรับจ้างมากที่สุด ร้อยละ 24.00 รองลงมา ได้แก่ รับราชการ ร้อยละ 23.60 ค้าขาย ร้อยละ 19.80 พนักงานบริษัท ร้อยละ 11.50 พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 11.40 นักธุรกิจ ร้อยละ 5.90 และเกษตรกรรณ้อยที่สุด ร้อยละ 3.90 โดยจบการศึกษาระดับอุดมศึกษามากที่สุด ร้อยละ 38.80 รองลงมา ได้แก่ ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 35.60 และระดับมัธยมศึกษาน้อยที่สุด ร้อยละ 25.50 นักเรียนส่วนมากร้อยละ 49.20 มีมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 44.20 อยู่ในระดับสูง ร้อยละ 0.60 มีมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในระดับสูงมาก และร้อยละ 0.10 มีมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในระดับต่ำมาก โดยมีค่าเฉลี่ยมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพเท่ากับ 3.36 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพเท่ากับ 0.51 เมื่อถามความคิดเห็นต่อคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงาน พบว่า นักเรียนส่วนมากร้อยละ 55.40 มีความเห็นเกี่ยวกับการสอนของครูในวิชาการงานว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 35.10 เห็นว่าการสอนของครูในวิชาการงานมีคุณภาพสูง ร้อยละ 8.80 เห็นว่าการสอนของครูในวิชาการงานมีคุณภาพต่ำ ร้อยละ 0.70 มีความเห็นว่าการสอนของครูในวิชาการงานมีคุณภาพสูงมาก โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงานเท่ากับ 3.24 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นต่อคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงานเท่ากับ 0.55 นอกจากนั้นยังพบว่า นักเรียนส่วนมากร้อยละ 50.50 มีเจตคติในวิชาอาชีพอยู่ระดับสูง รองลงมา ร้อยละ 38.80 มีเจตคติในวิชาอาชีพระดับปานกลาง ร้อยละ 8.10 มีเจตคติในวิชาอาชีพระดับต่ำ ร้อยละ 2.20 มีเจตคติในวิชาอาชีพระดับสูงมาก และร้อยละ 0.30 มีเจตคติในวิชาอาชีพระดับต่ำมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเจตคติในวิชาอาชีพเท่ากับ 3.41 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเจตคติในวิชาอาชีพเท่ากับ 0.62

2. คำสัมภาษณ์สี่สัมพันธ์บุคคล ระหว่างตัวแปร คุณภาพการสอนของครูในวิชาการงาน ตัวแปรมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ ตัวแปรประสบการณ์ในการเลือกเรียน

วิชาอาชีพ และตัวแปรเพศกับเจตคติในวิชาอาชีพ มีค่าเท่ากับ 0.66 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 4 มีความสัมพันธ์กับเจตคติในวิชาอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จริง

3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง ระหว่างตัวแปรคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงาน ตัวแปรมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ ตัวแปรประสบการณ์ในการเลือกเรียนวิชาอาชีพ และตัวแปรเพศกับเจตคติในวิชาอาชีพ มีค่าเท่ากับ 0.44 แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 4 สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของเจตคติในวิชาอาชีพได้ร้อยละ 44 แต่มีข้อน่าสังเกตว่า เฉพาะตัวแปรคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงานสามารถอธิบายความแปรปรวนของเจตคติในวิชาอาชีพได้ถึงร้อยละ 33 มากกว่าครึ่งหนึ่งของที่สามารถอธิบายได้โดยทั้ง 4 ตัวแปรร่วมกัน เมื่อเพิ่มตัวแปรอีก 3 ตัว จะทำให้การอธิบายความแปรปรวนของเจตคติในวิชาอาชีพเพิ่มขึ้นอีกเพียงร้อยละ 9.9 ร้อยละ 0.7 และร้อยละ 0.4 ตามลำดับ

4. ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า ตัวแปรที่สามารถอธิบายความแปรปรวนของเจตคติในวิชาอาชีพได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพียง 4 ตัวแปร โดยมีความสำคัญตามลำดับ คือ คุณภาพการสอนของครูในวิชาการงาน มโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ ประสบการณ์ในการเลือกเรียนวิชาอาชีพ และเพศ ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = 0.5147 + 0.4795 X_2 + 0.4135 X_7 + 0.1253 X_3 + 0.0755 X_1$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z' = 0.4230 X_2 + 0.3366 X_7 + 0.0883 X_3 + 0.0606 X_1$$

อภิปรายผล

การอภิปรายผลงานวิจัยจะอภิปรายตามประเด็นสำคัญที่เป็นข้อค้นพบจากงานวิจัยดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศหญิง ร้อยละ 51.90 มากกว่าเพศชาย ซึ่งมีเพียงร้อยละ 48.10 แต่ก็ถือว่าจำนวนไม่แตกต่างกันมากนัก ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนมากร้อยละ 39.20 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี รองลงมา ร้อยละ 30.20 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์อ่อน ร้อยละ 24.10 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดีมาก และร้อยละ 6.00 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับอ่อนมาก นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างส่วนมาก ร้อยละ 73.90 เคยเลือกเรียนวิชาอาชีพมาก่อนมีเพียงร้อยละ 26.10 ที่ไม่เคยเลือกเรียนวิชาอาชีพ ซึ่งพบว่า ตัวเลขมีค่าใกล้เคียงกับการสนับสนุนของผู้ปกครองโดยผู้ปกครองส่วนมาก ร้อยละ 70.30 สนับสนุนให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาอาชีพ มีเพียงร้อยละ 29.70 ที่ไม่สนับสนุนให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาอาชีพ ผู้ปกครองของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างมาจากกลุ่มอาชีพต่าง ๆ กัน โดยผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง รับราชการ และค้าขาย จะมีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ มีผู้ปกครองอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 24.00 อาชีพรับราชการรองลงมา 23.60 และอาชีพค้าขาย ร้อยละ 19.80 นอกจากนั้นยังมีผู้ปกครองนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพ พนักงานบริษัท ร้อยละ 11.50 พนักงานรัฐวิสาหกิจร้อยละ 11.40 นักธุรกิจ ร้อยละ 5.90 และเกษตรกรน้อยที่สุด ร้อยละ 3.90 โดยจบการศึกษาในระดับอุดมศึกษา และประถมศึกษาที่มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ จบการศึกษาระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 38.8 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 35.6 และจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 25.50 นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างส่วนมาก ร้อยละ 49.20 คิดว่าตนเองมีความสามารถในวิชาอาชีพอยู่ระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 44.20 คิดว่าตนเองมีความสามารถในวิชาอาชีพอยู่ระดับสูง ร้อยละ 5.90 มีมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพอยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 0.60 มีมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในระดับสูงมาก และร้อยละ 0.10 มีมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในระดับต่ำมาก ซึ่งตัวเลขมีค่าใกล้เคียงและสอดคล้องกับคะแนนความ

คิดเห็นต่อคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงาน คือ นักเรียนส่วนมาก ร้อยละ 55.40 คิดว่าคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงานอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 35.10 เห็นว่าการสอนของครูในวิชาการงานมีคุณภาพสูง ร้อยละ 8.80 เห็นว่าคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงานอยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 0.70 มีความเห็นว่าคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงานมีคุณภาพสูงมาก และในระดับต่ำมากนั้นไม่มีผู้แสดงความคิดเห็น นักเรียนส่วนมาก ร้อยละ 50.50 มีความรู้สึกนิยมชมชอบ และมีความต้องการที่จะเรียนวิชาอาชีพ รองลงมา ร้อยละ 38.80 มีความรู้สึกไม่แน่ใจ หรือรู้สึกเฉย ๆ ต่อการเรียนวิชาอาชีพ ร้อยละ 8.10 มีความรู้สึกเบื่อหน่าย ไม่ชอบและคัดค้านการเรียนวิชาอาชีพ ร้อยละ 2.20 มีความรู้สึกนิยมชมชอบ และต้องการที่จะเรียนวิชาอาชีพเป็นอย่างสูง และร้อยละ 0.30 มีความรู้สึกเบื่อหน่ายไม่ชอบและคัดค้านการเรียนวิชาอาชีพเป็นอย่างสูง และแบบสอบถามทั้ง 3 ตอน มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันดังนี้

ค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามมโนภาพเกี่ยวกับตนเองเท่ากับ 3.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 ค่าเฉลี่ยของแบบสอบถาม คุณภาพการสอนของครูในวิชาการงาน เท่ากับ 3.24 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.55 และค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามเจตคติในวิชาอาชีพ เท่ากับ 3.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 ซึ่งแสดงว่า นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างมีมโนภาพเกี่ยวกับตนเองเฉลี่ยแล้วค่อนข้างสูง ส่วนความคิดเห็นต่อคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงาน และเจตคติในวิชาอาชีพนั้นอยู่ในระดับปานกลาง สาเหตุที่ทำให้ความคิดเห็นต่อคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงานอยู่เพียงระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนประสบปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ และบุคลากรไม่เพียงพอ (กรมวิชาการ. 2533 ข : 30-4) นอกจากนั้นในการจัดแผนการเรียนจะเน้นวิชาสามัญเป็นหลัก (กรมวิชาการ. 2533 ค : 12) ซึ่งอาจเป็นสาเหตุทำให้เจตคติในวิชาอาชีพของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

2. แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่นสูงทุกฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.979 แบบสอบถามคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงานมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.990 และแบบสอบถามเจตคติในวิชาอาชีพมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.992 ซึ่งในการสร้างแบบสอบถามผู้วิจัยได้ใช้นักเรียน

จำนวน 100 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้แบบสอบถาม หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์หาอำนาจจำแนกเป็นรายข้อในทุกฉบับ แล้วทำการคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีอำนาจจำแนกสูงสุดและไม่ต่ำกว่า 2 โดยแบบสอบถามมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพคัดเลือเฉพาะข้อที่มีอำนาจจำแนกตั้งแต่ 7.2 ถึง 16 จำนวน 20 ข้อ แบบสอบถามคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงานคัดเลือเฉพาะข้อที่มีอำนาจจำแนกตั้งแต่ 7.7 ถึง 18 จำนวน 25 ข้อ และแบบสอบถามเจตคติในวิชาอาชีพคัดเลือเฉพาะข้อที่มีอำนาจจำแนกตั้งแต่ 6 ถึง 21 จำนวน 30 ข้อ ทั้งนี้ จำนวนข้อขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและครอบคลุมในเนื้อหา ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเหมาะสมที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

3. ผลการวิเคราะห์หาค่าโดยพหุคูณ พบว่า มีตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับคะแนนเจตคติในวิชาอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 4 ตัวแปร โดยมีความสำคัญตามลำดับ คือ คุณภาพการสอนของครูในวิชาการงาน มโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ ประสบการณ์ในการเลือกเรียนวิชาอาชีพ และเพศ เมื่อพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยนำมาศึกษาทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านตัวผู้เรียน ด้านครอบครัว และด้านการเรียนการสอน แล้วสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

3.1 ด้านตัวผู้เรียน ประกอบด้วย 4 ตัวแปร ซึ่งพบว่า มีความสัมพันธ์กับเจตคติในวิชาอาชีพ 3 ตัวแปร ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการเลือกเรียนวิชาอาชีพ มโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ และไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติในวิชาอาชีพ 1 ตัวแปร ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้คือ

3.1.1 เพศ พบว่า มีความสัมพันธ์กับเจตคติในวิชาอาชีพ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้สอดคล้องกับคำกล่าวของกันยา สุวรรณแสง (2532 : 161) ที่กล่าวว่า เพศหญิงและเพศชายมีเจตคติหรือความสนใจแตกต่างกัน นอกจากนั้น บุษราคม ชูพันธ์ (2534 : 96) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการพินิจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า เพศเป็นตัวแปรพยากรณ์ที่มีความสำคัญในการพยากรณ์เจตคติต่อการพินิจของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ สุวิทย์ วงษาไฮ (2532 : 53) ที่ได้ศึกษาเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า นักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีเจตคติต่อวิทยาศาสตร์แตกต่างกัน

3.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติในวิชาอาชีพสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พรอร อุฎาพ (2527 : 85) ซึ่งได้ศึกษาเจตคติของครูและนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนของรัฐบาล เขตการศึกษา 3 ที่มีต่อการสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีเจตคติต่อการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไม่แตกต่างกัน ดังนั้น ผลการศึกษาจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ โดยน่าจะมีสาเหตุมาจากนักเรียนทั้งหมดได้เรียนวิชาการงานและนักเรียนส่วนมากร้อยละ 73.9 เคยเลือกเรียนวิชาอาชีพมาแล้ว ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ทั้งคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงานและประสบการณ์ในการเลือกเรียนวิชาอาชีพ มีความสัมพันธ์กับเจตคติในวิชาอาชีพ ดังนั้น นักเรียนจึงได้รับประสบการณ์ที่คล้ายกัน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติในวิชาอาชีพ นอกจากนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่นำมาศึกษาเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาต่าง ๆ ถึง 5 กลุ่มวิชา ซึ่งต้องเรียนไม่น้อยกว่า 15 หน่วยการเรียน แต่จะมีส่วนของวิชาการงานอยู่เพียง 1 หน่วยการเรียนเท่านั้น จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่นำมาศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติในวิชาอาชีพ

3.1.3 ประสบการณ์ในการเลือกเรียนวิชาอาชีพ พบว่า มีความสัมพันธ์กับเจตคติในวิชาอาชีพซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ สอดคล้องกับคำกล่าวของ ชีระพร อุวรรณโณ (2529 : 513) ที่กล่าวว่า ประสบการณ์ส่วนตัวและการได้พบเห็นบ่อย ๆ ทำให้คนมีเจตคติแตกต่างกันออกไป นอกจากนั้น เดวิด (David. 1973 : 4265-A) ได้ศึกษาเจตคติต่อการอาชีวศึกษา พบว่า นักเรียนที่เรียนทางอาชีพจะมีเจตคติที่ดีต่อการอาชีวศึกษามากกว่านักเรียนที่ไม่ได้เรียนทางอาชีพ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โฮลเดอร์ (Holder. 1973 : 4265-A) ที่ได้ศึกษา พบว่า เจตคติของนักเรียนที่เรียนทางอาชีวศึกษา กับนักเรียนที่ไม่ได้เรียนทางอาชีวศึกษาแตกต่างกันโดยนักเรียนที่เรียนทางอาชีวศึกษา จะมีเจตคติต่อการอาชีวศึกษาดีกว่านักเรียนที่ไม่เคยเรียน

3.1.4 มโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ พบว่า มีความสัมพันธ์กับเจตคติในวิชาอาชีพเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ สอดคล้องกับคำว่า อิงลิช และอิงลิช (English and English. 1958 : 486-488) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมทุกอย่างเป็นผลมาจากมโนภาพ

เกี่ยวกับตนเองซึ่งมีอิทธิพลต่อเจตคติ นอกจากนั้น บุญชม ศรีสะอาด (2524 : 81-82) ได้ศึกษาพบว่า เจตคติต่อวิชาสังคมศึกษาได้รับอิทธิพลที่เป็นสาเหตุโดยตรงจากมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฮาสนัน (Hasan. 1985 : 14) ที่ได้ศึกษาอิทธิพลของตัวแปรในการสอนด้านผู้เรียน และปัจจัยทางบ้านที่มีอิทธิพลต่อเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศจอร์แดน และบิชอป (Bishop. 1987 : 2529-A) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านครู นักเรียน และสภาพแวดล้อมทางการเรียนกับเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในรัฐเวอร์จิเนีย สหรัฐอเมริกา พบว่ามโนภาพเกี่ยวกับตนเองทางวิทยาศาสตร์มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อวิทยาศาสตร์

3.2 ด้านครอบครัว ประกอบด้วย 3 ตัวแปร ซึ่งพบว่า ตัวแปรด้านครอบครัว 3 ตัวแปร ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติในวิชาอาชีพ ดังนี้คือ

3.2.1 การสนับสนุนของผู้ปกครอง พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติในวิชาอาชีพ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย และขัดแย้งกับความคิดเห็นของ โพลเวล (Powell. 1963 : 375) ที่กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูจะมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดและความสนใจของนักเรียน และยังขัดแย้งกับความคิดเห็นของ นวลละออ สุภาพล (2527 : 19) ซึ่งเชื่อว่าการสนับสนุนจากผู้ปกครองจะมีผลต่อการเลือกอาชีพและวิถีชีวิตของนักเรียน

3.2.2 อาชีพของผู้ปกครอง พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติในวิชาอาชีพ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย และขัดแย้งกับผลงานวิจัยของ พรอร อุษุภาพ (2527 : 85-87) ที่ได้ทำการศึกษาเจตคติของครูและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการสอนวิชาประวัติศาสตร์ และเอ็ดดี้ (Eddy. 1969 : 2958-A) ที่ได้ศึกษาเพื่อจัดอันดับขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของอาชีพ พบว่า อาชีพของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับเจตคติ

3.2.3 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติในวิชาอาชีพ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย และยังขัดแย้งกับผลงานของ บุษกร เพชรวิวรรธน์ (2519 : 73) ที่ได้ทำการศึกษาเจตคติของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อครูในโรงเรียนภาคกลาง พบว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีเจตคติต่อครูต่างกัน โดยนักเรียนที่มี

ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีเจตคติต่อครูดีกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองได้รับการศึกษาสูงกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้ อาจมีสาเหตุมาจากสภาพสังคมและเศรษฐกิจของกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน บิดา มารดา หรือผู้ปกครองต้องออกทำงานนอกบ้าน ไม่มีเวลาใกล้ชิดกับบุตรหลานของตนเหมือนในสมัยก่อน ดังที่ แมคมิลแลน และเมย์ (Mcmillan and May. 1979 : 218-220) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า บิดา มารดา หรือผู้ปกครองส่วนมากเห็นว่า พ่อแม่ไม่มีอิทธิพลต่อการชอบหรือไม่ชอบวิทยาศาสตร์ของนักเรียน และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กาวานนี (Ghawanni. 1986 : 402-A) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนสาขาวิทยาศาสตร์หรือศิลปศาสตร์ พบว่า นักเรียนส่วนมากเห็นว่า อิทธิพลจากครอบครัวส่งผลต่อการเลือกเรียนวิทยาศาสตร์หรือศิลปศาสตร์น้อยที่สุด การที่นักเรียนจะมีเจตคติต่อวิชาอาชีพอย่างไรนั้น นอกจากอิทธิพลของครอบครัวแล้วอาจเกิดจากอิทธิพลของครูผู้สอนได้อีกด้วย (ธีระพร อวรรณธ. 2529 : 5/1-5/4)

3.3 ด้านการเรียนการสอน ประกอบด้วย 1 ตัวแปร พบว่า มีความสัมพันธ์กับเจตคติในวิชาอาชีพ ดังนี้คือ

คุณภาพการสอนของครูในวิชาการงาน พบว่า มีความสัมพันธ์กับเจตคติในวิชาอาชีพเป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ โดแลน (Dolan. 1980 : 989-A) ที่พบว่า คุณภาพการสอนของครูที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะด้านอารมณ์และจิตใจมากนอกจากนั้น บีชอป (Bishop. 1987 : 2529-A) ได้ศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพและการสอนของครูมีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ และบุญชม ศรีสะอาด (2524 : 191-192) ได้ทำการศึกษาพบว่า คุณภาพการสอนมีอิทธิพลกับเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา

4. ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวพยากรณ์กับเจตคติในวิชาอาชีพมีค่าค่อนข้างสูง โดยเฉพาะตัวแปรคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงาน เพียงตัวเดียวสามารถอธิบายความแปรปรวนของเจตคติในวิชาอาชีพได้สูงถึง ร้อยละ 33 นอกจากนี้เมื่อวิเคราะห์ตัวแปรคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงาน ร่วมกับมโนภาพเกี่ยวกับ

ตนเองในวิชาอาชีพ พบว่า สามารถอธิบายความแปรปรวนของเจตคติในวิชาอาชีพได้สูงถึง ร้อยละ 43 แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงาน และตัวแปรมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ มีอิทธิพลต่อเจตคติในวิชาอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญชม ศรีสะอาด (2524 : 191-192) ซึ่งพบว่า คุณภาพการสอนและมโนภาพเกี่ยวกับตนเองมีอิทธิพลต่อเจตคติในวิชาสังคมศึกษา และเมื่อนำตัวแปร ประสบการณ์ในการเลือกเรียนวิชาอาชีพ และเพศเข้ามาวิเคราะห์ร่วมกับตัวแปรคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงาน และตัวแปรมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณภาพการสอนของครูในวิชาสังคมศึกษา กับเจตคติเพิ่มขึ้นอีกเพียงเล็กน้อย กล่าวคือ เมื่อนำตัวแปรประสบการณ์ในการเลือกเรียนวิชาอาชีพ เข้ามาร่วมวิเคราะห์กับตัวแปรคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงาน และตัวแปรมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ ทำให้สามารถอธิบายความแปรปรวนของเจตคติในวิชาอาชีพเพิ่มขึ้นอีก ร้อยละ 0.7 และถ้านำตัวแปรเพศเข้ามาวิเคราะห์ร่วมกับตัวแปรคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงาน และตัวแปรมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ และประสบการณ์ในการเลือกเรียนวิชาอาชีพสามารถอธิบายความแปรปรวนของเจตคติในวิชาอาชีพได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.4 ซึ่งเมื่อใช้ตัวแปรทั้ง 4 ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของเจตคติในวิชาอาชีพ จะสามารถพยากรณ์เจตคติในวิชาอาชีพได้ ร้อยละ 44 โดยมีสมการพยากรณ์ในรูปแบบของคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐานดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$Y' = 0.5147 + 0.4795 X_8 + 0.4135 X_7 + 0.1253 X_3 + 0.0755 X_1$$

สมการในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$Z' = 0.4230 X_8 + 0.3366 X_7 + 0.0883 X_3 + 0.0606 X_1$$

ผลการศึกษาค้นคว้าชี้ให้เห็นว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในวิชาอาชีพประกอบด้วย เพศ ประสบการณ์ในการเลือกเรียนวิชาอาชีพ มโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ และคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงาน โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์เจตคติในวิชาอาชีพได้ ร้อยละ 44

และตัวแปรคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงานเพียงตัวแปรเดียวสามารถพยากรณ์เจตคติในวิชาอาชีพได้ถึง ร้อยละ 33 แต่จากผลการศึกษาพบว่า นักเรียนส่วนมาก ร้อยละ 55.4 ยังเห็นว่า คุณภาพการสอนของครูในวิชาการงานยังอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ซึ่งอาจมีผลมาจากการขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ บุคลากรมีความชำนาญน้อย และไม่เพียงพอ (กรมวิชาการ. 2533 ข : 30-41) ดังนั้น ถ้าได้มีการเร่งรัดปรับปรุงคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงานให้มีคุณภาพสูงขึ้น ก็จะทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาอาชีพนมากยิ่งขึ้น นอกจากนั้นถ้านักเรียนสามารถค้นพบความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และมีนิสัยรักการทำงาน ตามจุดประสงค์ของการเรียนวิชาการงาน (กรมวิชาการ. 2533 ก : 91) แล้วจะทำให้นักเรียนมีมโนภาพเกี่ยวกับตนเองดีขึ้น เพราะความสามารถ ความถนัด และความสนใจ มีอิทธิพลต่อการพัฒนามโนภาพเกี่ยวกับตนเอง (Frandsen. 1961 : 474) ซึ่งตัวแปรคุณภาพการสอนของครูในวิชาการงานและมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ สามารถร่วมกับพยากรณ์เจตคติในวิชาอาชีพได้ถึงร้อยละ 43 แต่เนื่องจากการวัดเจตคติเป็นการวัดคุณลักษณะภายในของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึนึกคิดที่แปรเปลี่ยนได้ง่าย (ไพศาล หวังพานิช. 2531 : 152) ดังนั้น การนำผลการวิจัยไปใช้ต้องคำนึงถึงข้อจำกัด ดังนี้คือ เจตคติของบุคคลจะคงอยู่ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งเท่านั้น และการวัดเจตคตินั้นไม่สามารถวัดได้โดยตรงเป็นเพียงการวัดแนวโน้มที่บุคคลจะแสดงออกอย่างสม่ำเสมอในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง นอกจากเจตคติจะแสดงออกได้ในรูปทิศทางของความรู้สึนึกคิด เช่น ชอบ ไม่ชอบ แล้วยังมีขนาดของความรู้สึนึก เช่น ชอบมาก ชอบน้อย ซึ่งสามารถแปรเปลี่ยนได้เช่นกัน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลงานวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ควรให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนวิชาการงาน เพื่อให้ นักเรียนมีมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในทางที่ดีต่อวิชาอาชีพ เพราะจากผล

งานวิจัยครั้งนี้ยืนยันได้ว่า คุณภาพการสอนของครูในวิชาการงาน และมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง ในวิชาอาชีพมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับเจตคติในวิชาอาชีพของนักเรียน

2. พ่อแม่ ผู้ปกครอง ควรเพิ่มความใกล้ชิดกับบุตรหลานให้มากยิ่งขึ้น เพราะจากการวิจัยพบว่า ตัวแปรต่าง ๆ ทางด้านครอบครัวไม่มีอิทธิพลต่อเจตคติในวิชาอาชีพ

ข้อเสนอแนะในการเก็บข้อมูล

จากการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ทำให้เห็นว่า นักเรียนส่วนมาก แสดงความตั้งใจในการตอบแบบสอบถาม แต่มีนักเรียนบางส่วนแสดงความเบื่อหน่าย ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปนี้ ผู้วิจัยควรให้ความสำคัญกับการเก็บข้อมูล โดยหาวิธีการชักจูงให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความตั้งใจในการตอบแบบสอบถามมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยซ้ำเรื่องนี้อีกครั้ง โดยเพิ่มตัวแปรต้นด้านการเรียนการสอนให้มากขึ้น ทั้งนี้เพราะตัวแปรที่นำมาศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ และสามารถพยากรณ์เจตคติในวิชาอาชีพได้ เพียงร้อยละ 44 ซึ่งปัจจัยด้านการเรียนการสอนเพียงตัวแปรเดียวสามารถพยากรณ์เจตคติในวิชาอาชีพได้ถึงร้อยละ 33

2. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเฉพาะปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในวิชาอาชีพ ดังนั้น จึงควรมีการศึกษปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะในวิชาอาชีพและความรู้ความสามารถในวิชาอาชีพ

3. ควรมีการศึกษาวิจัยกับเด็กในชนบท เพื่อนำข้อมูลมาศึกษาเปรียบเทียบถึงความแตกต่างระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในวิชาอาชีพของเด็กในชนบท และเด็กในกรุงเทพมหานคร

4. ตัวแปรที่นำมาศึกษาครั้งนี้สามารถพยากรณ์เจตคติในวิชาอาชีพให้เพียงร้อยละ 44
 จึงมีตัวแปรอื่น ๆ ที่ยังไม่ทราบอีก ร้อยละ 56 ดังนั้น จึงควรมีการค้นคว้าหาตัวแปรที่ยังไม่ทราบ
อีกต่อไป
5. ควรมีการศึกษาเชิงพัฒนาคุณภาพการสอนวิชาการงานให้มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กันยา สุวรรณแสง. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : บำรุงสาส์น, 2532.
- กานดา พูนลาภทวี. สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ฟิสิกส์เซ็นเตอร์การพิมพ์, 2530.
- กฤษณา ยุกทวิสุทธิ. ทัศนคติของครูโรงเรียนมัธยมแบบประสมในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีการสอนวิชาอาชีพ. ปรินันท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อุดลำนนา.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. วัตถุประสงค์ นโยบาย และมาตรการของ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539). กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2534. ก.
- _____. รายงานการประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530-2534). กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2534. ข.
- ช่อทิพย์ ราศรีเกรียงไกร. ความมุ่งหวังของบิดาที่มีต่อการศึกษาและอาชีพของบุตร : ศึกษา เปรียบเทียบระหว่างนักเรียนประถมศึกษามัธยมศึกษา ในสังกัดกรมสามัญศึกษาและโรงเรียน ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อุดลำนนา
- เชิดศักดิ์ วัฒนสินธุ์. การวัดทัศนคติ และบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.
- ชูศรี วงศ์รัตน. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. ม.ป.ท., 2530.
- ธีระพร อวรรณ. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- นาคล คัมประวัตติ. ความมุ่งหวังของบิดามารดาในเขตชนบทไทย เกี่ยวกับการศึกษาของบุตร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517. อุดลำนนา.

- นวลละอ อ สุภาพล. ทฤษฎีบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.
- นิพนธ์ แจ้งเอี่ยม. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เอกมัยการพิมพ์, 2525.
- บุญชม ศรีสะอาด. รูปแบบของผลการเรียนในโรงเรียน. ปรินิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- บุษกร เพชรวิวรรณ. ทัศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อครูในโรงเรียน ภาคกลาง. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.
- บุษราคัม ชูพันธ์. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการพัฒนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. ทัศนคติ การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ : รอยเคียนโรสตร์, 2526.
- ประยูรศรี มณีสาร. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูจันทระเกษม, 2532.
- ประสงค์ วีระกาญจนพงษ์. "วิเคราะห์ปัญหาแรงงานในปัจจุบัน," ประชาชาติธุรกิจ. หน้า 61-62. 3-6 พฤษภาคม 2535.
- ปราณี รามสูต. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา. 2528.
- พัสพร พงศ์พานิช. ทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดกาญจนบุรีเกี่ยวกับวิชาการงานและอาชีพ ตามแนวหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523. อัดสำเนา.

- พรอร อุสุภาพ. การศึกษาทัศนคติของครูและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ม.6) ในโรงเรียนของรัฐบาล เขตการศึกษา 3 ที่มีต่อการสอนวิชาประวัติศาสตร์ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- เพ็ญแข ประจวบจันทร์. พื้นฐานทางสังคมวิทยาและเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.
- ไพศาล หวังพานิช. วิธีการวิจัย. กรุงเทพฯ : งานส่งเสริมวิจัยและตำรา กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
- มาลินี วงษ์นาม. เจตคติของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาที่มีต่อวิชาสุขศึกษา. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- แรงงาน, กรม. รายงานผลการสำรวจการเข้าออกและความต้องการแรงงาน ปี พุทธศักราช 2533. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2534.
- ลักขณา คำตรง. การจัดวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533. อัดสำเนา.
- วัชร ทรัพย์มี. การแนะแนวอาชีพ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- วิชาการ, กรม. การวิจัยสังเคราะห์ กระบวนการหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2532.
- _____. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533. ก.
- _____. การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพและการมีงานทำ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533. ข.
- _____. การติดตามผลการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533. ค.

ศึกษาศึกษา, กระทรวง. รายงานการประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ ปีการศึกษา 2531

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.

สงวน ลักษณะ. "การศึกษาศถานภาพของการจัดแผนการเรียนวิชาอาชีพ และการใช้แหล่ง
วิทยาการและสถานประกอบการตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ปีพุทธศักราช 2521,"
ใน เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ เรื่อง การวิจัยทางการศึกษา.

หน้า 22-26. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2524.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ. ทฤษฎีและปฏิบัติทางจิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต,
2529.

สุชาติ ศิริสุขาพบุลย์. ทฤษฎีการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและ
วิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ, 2528.

สุชิน บัวงาม. การศึกษาเจตคติของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาที่มีต่อความรู้เรื่องเพศ.
ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2528. อัดสำเนา.

สุวิทย์ วงษาโฮ. การศึกษาเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2531. ปริญญาโท กศ.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532. อัดสำเนา.

หลุย จำปาเทศ. จิตวิทยาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2533.

Ausubel, David P., Joseph D. Novak and Helen Hanesian. Educational Psychology : a Cognitive View. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1978.

Bishop, Diana Doxon. "Student, Teacher, and Learning Environment Variables and Student Attitude Toward the Study of Science," Dissertation Abstracts International. 44(7) : 2529-A; January, 1987.

Bloom, Benjamin S. Human Characteristics and School Learning. New York : McGraw-Hill, 1976.

- Bloom, Benjamin S. and others. Handbook on Formative and Summative Evaluation of Student Learning. New York : McGraw-Hill, 1971.
- Corroll, John B. "A Model of School Learning," Teacher College Record. 64 : 723-733; May, 1963.
- Combs, Arthur W. "Some Basic Concepts in Perceptual Psychology," in Curriculum Planning : a New Approach. p. 160-165. 2nd ed. Boston : Allyn and Bacon, Inc., 1977.
- Cronbach, Lee W. Essential of Psychological Testes. 3rd ed. New York : Haper and Row, 1970.
- David, Harvey. "Attitude toward Vocational Education," Dissertation Abstracts International. 33(3) : 284-A; December, 1972.
- Dobbins, Loy Henderson. "Educational and Occupation Aspiration and Expectation of High School Senior Boys in Five Louisiana Parishes," Dissertation Abstracts International. 29(9) : 2958-A-2959-A; March, 1969.
- Dolan, Lawrence Jeseeph. "The Affective Correlates of Home Concern and Support, Instructional Quality, and Achievement," Dissertation Abstracts International. 41(6) : 989-A; September, 1980.
- Eddy, Vanil Lilas. "The Influence of Selected Factors on the Vocational Choices of Vocational Agricultural Students in Louisiana," Dissertation Abstracts International. 29(9) : 2958-A; March, 1969.
- Edward, Allen Louis. Technique of Attitude Scale Construction. New York : Appleton-Century-Craffs, 1977.
- English, Horace B. and Ava Champey English. A Comprehensive Dictionary of Psychological and Psychoanalytical Terms. London : Longmans, Green and Co., 1958.
- Francies, H.D. "Arithmetic Attitude and Arithmetic Achievement of Fouth and Sixth Grade Students in Urban Poverty Area Elementary School," Dissertation Abstracts International. 32(1) : 133-A; August, 1971.
- Frandsen, Arden N. Education Psychology : The Principles of Learning in Teaching. New York : McGraw-Hill, 1961.
- Ghawanni, Mansour Ahmed. "The Factors Influencing Male Secondary School Students' Choice of Educational Track in Saudi Arabia : Science Versus the Arts," Dissertation Abstracts International. 47(2) : 402-A; August, 1986.

- Good, Carter V. Dictionary of Education. New York : McGraw-Hill, 1957.
- Hason, O.E. "An Investigation into Factors Affecting Attitudes toward Science of Secondary School Students in Jordan," Science Education. 69(1) : 3-18; January, 1985.
- Holder, Adolpher Doyle. "Attitudes of Parents and Students toward Vocational Education," Dissertation Abstracts International. 33(12) : 4265-A, February, 1973.
- Kendler, Howard H. Basic Psychology. California : W.A. Benjamin Inc., 1974.
- McMillan, James H. and Marcia J. May. "A Study of Factors Influencing Attitudes toward Science of Junior High School Students," Journal of Research in Science Teaching. 16(3) : 217-222; May, 1979.
- Powell, Maruin. The Psychology of Adolescent. New York : The Bobbs-Merril Company Inc., 1963.
- Roger, Carl R. Client-centered Theory. Boston-Houghton Mifflin Co., 1951.
- Shaver, Killy G. Principles of Social Psychology. Cambridge : Winthrop Publishers, 1977.
- Shavelson, Richard J., Judith J. Hubner and George C. Stanton. "Self-Concept : Validation of Construct Interpretations," Review of Education Research. 46 : 407-437, Summer 1976.
- Shaw M.E. and J. Wright. Scale for Measurement of Attitude. New York : McGraw-Hill, 1967.
- Thurstone, L.L. Attitude Theory and Measurement. New York : John Wiley and Sons, 1964.
- Watson, Dorise Stone. "An Analysis to Selected Factors Influencing Career Choices of Women in Science," Dissertation Abstracts International. 47(6) : 2106-A; December, 1986.

ภาคผนวก

**แบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในวิชาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร**

นักเรียนที่รัก

ผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากนักเรียนได้โปรดตอบแบบสอบถามต่อไปนี้ ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความประสงค์จะทราบเจตคติของนักเรียน และปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในวิชาชีพของนักเรียนเท่านั้น ดังนั้น จึงขอให้นักเรียนช่วยแสดงความคิดเห็นอย่างจริงจังโดยไม่ต้องลงชื่อ ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะรักษาข้อความที่นักเรียนตอบในแบบสอบถามเป็นความลับ และจะนำคำตอบนี้ไปใช้ในงานวิจัยเท่านั้น

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ
นายเอกพจน์ สมุทธารนัท
นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถามทั้งหมดมี 4 ตอน

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตัวนักเรียน
- ตอนที่ 2 มโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาชีพ
- ตอนที่ 3 คุณภาพของการสอนในวิชาการงาน
- ตอนที่ 4 เจตคติในวิชาชีพ

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำตัวเลขหน้าข้อที่เห็นว่าตรงกับความเป็นจริงของตนเองมากที่สุดไปใส่ไว้ในช่องว่าง []

1. เพศ []

1) ชาย

2) หญิง

2. ผลการเรียนอยู่ในระดับ []

1) 0-1.00

3) 2.01-3.00

2) 1.01-2.00

4) 3.01-4.00

3. ประสบการณ์ เคยเลือกเรียนวิชาเลือกเสรีในกลุ่มวิชาอาชีพหรือไม่ []

1) เคย

2) ไม่เคย

4. ถ้านักเรียนจะเลือกเรียนวิชาอาชีพ ผู้ปกครองจะสนับสนุนหรือไม่ []

1) สนับสนุน

2) ไม่สนับสนุน

5. อาชีพปัจจุบันของผู้ปกครองนักเรียน คือ []

1) รับราชการ

5) รับจ้าง

2) พนักงานรัฐวิสาหกิจ

6) นักธุรกิจ

3) พนักงานบริษัท

7) ค้าขาย

4) เกษตรกรรม

6. ผู้ปกครองนักเรียนจบการศึกษาสูงสุดระดับใด []

1) ประถมศึกษา

3) อุดมศึกษา

2) มัธยมศึกษา

ตอนที่ 2

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อแล้วขีดเครื่องหมาย / ลงในกระดาษคำตอบตามความเป็นจริง ว่านักเรียนมีความรู้สึกระดับใด จาก เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ลำดับ ที่	ข้อความเกี่ยวกับมโนภาพเกี่ยวกับ ตนเองในวิชาอาชีพ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่ค่อยสบายใจที่จะ ต้องเผชิญหน้ากับครูในการเรียน วิชาอาชีพ.....					
2	ข้าพเจ้าขาดความมั่นใจที่จะต้อง ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาอาชีพ.....					
3	เมื่อมีคนมาพูดคุยเรื่องวิชาอาชีพ กับข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะรู้สึกว่ ข้าพเจ้าไม่มีความรู้ทางด้านนี้เลย.....					
4	แม้ว่าข้าพเจ้าจะสนใจในวิชาอื่น มาก แต่ความสามารถในวิชาอาชีพ ของข้าพเจ้าก็ไม่ได้ลดลง.....					
5	ถ้าจะจัดให้ข้าพเจ้าเรียนวิชาอาชีพ กับคนอื่น ๆ ข้าพเจ้าคิดว่าจะมีคน เก่งกว่าข้าพเจ้าหลายคน.....					
6	เวลาครูหรือเพื่อน ๆ ถามข้าพเจ้า เกี่ยวกับวิชาอาชีพ ข้าพเจ้าจะรู้สึก ไม่ชอบใจ.....					

ลำดับ ที่	ข้อความเกี่ยวกับมโนภาพเกี่ยวกับ ตนเองในวิชาอาชีพ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
7	ผู้ปกครองของข้าพเจ้าเห็นว่า ข้าพเจ้าไม่สามารถเรียนวิชา อาชีพได้.....					
8	ข้าพเจ้ารู้สึกกลัวถ้าจะต้องมีการ ทดสอบเกี่ยวกับวิชาอาชีพ.....					
9	เมื่อใดมีการทำงานที่เกี่ยวข้องกับ วิชาอาชีพ เช่น เกษตรกรรม อุตสาหกรรม หรืออื่น ๆ ข้าพเจ้า มักไม่อยากทำงาน.....					
10	ถ้ามีการแข่งขันการปฏิบัติงานเกี่ยว กับวิชาอาชีพ ข้าพเจ้าคิดว่า สามารถเอาชนะคนอื่นได้.....					
11	ยิ่งนานไปข้าพเจ้ายิ่งรู้สึกว่า ข้าพเจ้าไม่ถนัดในด้านวิชาอาชีพ เลย.....					
12	ข้าพเจ้าคิดว่าจะสามารถทำคะแนน ได้ดีในวิชาอาชีพ.....					
13	จากความสามารถด้านวิชาอาชีพใน ปัจจุบันข้าพเจ้ามั่นใจว่าจะสามารถ เรียนวิชาอาชีพที่ข้าพเจ้าถนัดได้ใน ระดับสูงต่อไป.....					

ลำดับ ที่	ข้อความเกี่ยวกับมโนภาพเกี่ยวกับ ตนเองในวิชาอาชีพ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
14	เมื่อได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงาน เกี่ยวกับวิชาอาชีพที่ข้าพเจ้าถนัด ข้าพเจ้าจะทำด้วยความมั่นใจว่า งานจะมีคุณภาพดีเสมอ.....					
15	ถ้าจะจัดลำดับความสามารถด้าน วิชาอาชีพแล้ว ข้าพเจ้าจัดอยู่ใน กลุ่มคนเก่ง.....					
16	ความสามารถในด้านวิชาอาชีพของ ข้าพเจ้ามีเพียงพอต่อการทำงานใน กลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ.....					
17	ข้าพเจ้ารู้สึกยุ่งยากใจ ถ้าจะต้อง เรียนวิชาอาชีพใด ๆ ก็ตาม.....					
18	ข้าพเจ้ามีความรู้เกี่ยวกับวิชาอาชีพ ที่ข้าพเจ้าถนัดอีกมากมายนอกเหนือ จากที่เรียนในโรงเรียน.....					
19	ถ้ามีการอธิบายเกี่ยวกับปัญหาใน ด้านวิชาอาชีพ ข้าพเจ้ามั่นใจว่า ข้าพเจ้าจะพูดได้ดี.....					
20	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าผลการเรียนวิชา การงานของข้าพเจ้าอยู่ในระดับต่ำ.....					
21	ข้าพเจ้าเป็นคนเก่งในด้านวิชา อาชีพ.....					

ลำดับ ที่	ข้อความเกี่ยวกับมโนภาพเกี่ยวกับ ตนเองในวิชาอาชีพ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
22	เมื่อปฏิบัติงานเกี่ยวกับวิชาอาชีพ ข้าพเจ้าจะทำได้อย่างคล่องแคล่ว...					
23	ข้าพเจ้ามักจะตอบคำถามเกี่ยวกับ วิชาอาชีพไม่ค่อยได้.....					
24	ข้าพเจ้าสามารถนำความรู้จากการ เรียนวิชาอาชีพมาใช้ในการชีวิต ประจำวันได้.....					
25	ข้าพเจ้าเป็นคนที่มีทักษะทางด้าน วิชาอาชีพเป็นอย่างดี.....					
26	บิดามารดา มักชมข้าพเจ้าบ่อย ๆ ว่าทำงานต่าง ๆ เช่น งานช่าง เกษตรกรรม หรืองานคหกรรมได้ เป็นอย่างดี.....					
27	ข้าพเจ้าจะได้รับคำชมเชยจากครู ผู้สอนวิชาอาชีพเสมอ ๆ.....					
28	เมื่อเรียนวิชาอาชีพ เพื่อน ๆ จะ ปรึกษาข้าพเจ้า.....					
29	เมื่อมีการจัดกลุ่มในวิชาอาชีพ ข้าพเจ้าต้องอยู่กับคนเก่ง ๆ เสมอ เพราะจะช่วยทำให้คะแนนของ ข้าพเจ้าดีขึ้น.....					

ลำดับ ที่	ข้อความเกี่ยวกับมโนภาพเกี่ยวกับ ตนเองในวิชาอาชีพ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
30	ข้าพเจ้าคิดว่า ไม่สามารถปฏิบัติ งานในวิชาอาชีพได้ด้วยตนเอง.....					

ตอนที่ 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อแล้วพิจารณาตอบทวนดูว่า การเรียนวิชาในกลุ่ม
การทำงานที่ผ่านมามีสภาพโดยรวมเป็นอย่างไร แล้วตอบคำถามโดยขีดเครื่องหมาย ✓
ลงในช่องว่าง ตามความเป็นจริง ว่าข้อความในคำถามนี้มีอยู่ในระดับใด จากมาก
ที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ลำดับ ที่	ข้อความเกี่ยวกับคุณภาพการสอน ของครูในวิชาการงาน	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1	จากการพิจารณาการสอนวิชาในกลุ่ม การงาน นักเรียนคิดว่าส่วนใหญ่ครูได้ เตรียมการสอนมามากน้อยเพียงใด.....					
2	ในการเรียนวิชาการงานครูจะชี้แจงให้ ทราบถึงวิธีเรียนงานต่าง ๆ ที่จะทำและ หัวข้อเรื่องต่าง ๆ ที่จะต้องเรียน.....					

ลำดับ ที่	ข้อความเกี่ยวกับคุณภาพการสอน ของครูในวิชาการงาน	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
3	การอธิบายของครูช่วยให้นักเรียนมีความ เข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ที่เรียน.....					
4	เมื่อนักเรียนไม่เข้าใจในเรื่องที่เรียน ครูผู้สอนได้ช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียน เข้าใจ.....					
5	ในชั้นเรียนนักเรียนมีโอกาสดังแสดง ความคิดเห็นอย่างน้อยเพียงใด.....					
6	นักเรียนได้รับการกระตุ้นส่งเสริมให้ ทำงานและศึกษาเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ที่ เรียนในวิชาการงาน.....					
7	ครูผู้สอนมีความเข้าใจและรับฟังความ คิดเห็นของนักเรียน.....					
8	เมื่อตอบผิดหรือเข้าใจผิด ครูผู้สอนได้ช่วย ชี้แจงให้เห็นถึงแนวทางที่ถูกต้อง.....					
9	จากการสอนในวิชาการงาน ทำให้ ผู้เรียนเบื่อหน่ายการเรียนและไม่เห็น ความสำคัญของวิชาอาชีพ.....					
10	ในการสอนวิชาการงาน ครูผู้สอนส่วนมากได้ จัดเตรียมอุปกรณ์การสอนประกอบการสอน ได้เหมาะสมและมีประโยชน์อย่างน้อย เพียงใด.....					

ลำดับ ที่	ข้อความเกี่ยวกับคุณภาพการสอน ของครูในวิชาการงาน	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
11	ครูได้ใช้เวลาสอนในเรื่องที่นักเรียน ไม่ค่อยเข้าใจเพิ่มเติม.....					
12	เวลานักเรียนตอบคำถามได้ ถูกต้องครูจะ กล่าวคำชมเชย แต่ถ้าตอบผิดก็จะตั้ง คำถามแนะให้ง่ายลงหรือกระตุ้นให้ นักเรียนคิดใหม่.....					
13	ในการเรียนวิชาการงานนักเรียนได้มี โอกาสฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง.....					
14	เวลานักเรียนสงสัยครูจะเปิดโอกาสให้ นักเรียนถามโดยครูรับฟังคำถามต่าง ๆ ด้วยความสนใจ นักเรียนเกิดความกล้า และมั่นใจในการซักถามครู.....					
15	ผู้เรียนได้รับการชมเชยสนับสนุนและให้ กำลังใจจากครู.....					
16	ครูผู้สอนมีความกระฉับกระเฉง กระตือรือร้นในการสอน.....					
17	ครูผู้สอนสามารถควบคุมอารมณ์ได้เป็น อย่างดี.....					
18	ครูผู้สอนได้ใช้เวลาพิเศษนอกเหนือจาก ตารางสอนทำการช่วยเหลือแนะนำ สำหรับผู้เรียนอ่อน.....					

ลำดับ ที่	ข้อความเกี่ยวกับคุณภาพการสอน ของครูในวิชาการงาน	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
19	จากการทำการบ้านในวิชาการงาน ช่วยให้นักเรียนเข้าใจวิชา.....					
20	การสอนวิชาการงานรู้สึกจะขาดลำดับ ขั้นตอนการสอน และความเกี่ยวข้อง ในเนื้อหาวิชา.....					
21	จากการเรียนวิชาการงาน ช่วยให้ นักเรียนมีความรู้ที่เป็นพื้นฐานต่ออาชีพ ต่าง ๆ.....					
22	ในการเรียนครูได้ทำการทดสอบเพื่อดู ความก้าวหน้าของนักเรียน.....					
23	ในการเรียนวิชาในกลุ่มการงานนักเรียน จะได้รับการทดสอบหลายครั้งและครูนำ เอาผลการสอนมาอธิบายเสริมความรู้ให้.....					
24	ครูผู้สอนได้แนะนำและมอบหมายให้ นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งต่าง ๆ นอกเหนือจากชั้นเรียน.....					
25	โดยส่วนรวมแล้วการสอนวิชาการงาน จัดอยู่ในระดับดี.....					
26	ครูผู้สอนสามารถอธิบายเรื่องต่าง ๆ ได้ อย่างชัดเจนทุกครั้ง.....					
27	ข้าพเจ้ารู้สึก ว่า ครูผู้สอนมีความรู้ในเรื่อง ที่สอนเป็นอย่างดี.....					

ลำดับ ที่	ข้อความเกี่ยวกับคุณภาพการสอน ของครูในวิชาการงาน	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
28	การสอนมีกิจกรรมที่สนุกสนานน่าสนใจ.....					
29	ครูผู้สอนมีอารมณ์แจ่มใสอยู่เสมอ.....					
30	ข้าพเจ้ารู้สึกพอใจเมื่อได้เรียนวิชาการงาน.....					

ตอนที่ 4

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อแล้วกาเครื่องหมาย / ลงในช่องว่าง ตามความเป็นจริง
ว่านักเรียนมีความรู้สึกระดับใด จากเห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ
ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ลำดับ ที่	ข้อความเกี่ยวกับเจตคติใน อาชีพ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1	การเรียนในระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น มุ่งให้ผู้เรียนมีความ สามารถเฉพาะวิชาสามัญเท่านั้น.....					
2	การเรียนในระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นจำเป็นต้องสร้างพื้นฐาน สำหรับการประกอบอาชีพให้ เหมาะสมกับวัย.....					

ลำดับ ที่	ข้อความเกี่ยวกับเจตคติใน อาชีพ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
3	การเรียนวิชาอาชีพในโรงเรียน มัธยมศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมี เจตคติที่ดีต่องานอาชีพทุกชนิด.....					
4	การเรียนวิชาอาชีพสามารถเสริม สร้างความรู้ความเข้าใจใน หลักการของวิชาอาชีพให้พอที่จะนำ ไปปรับปรุงการดำเนินชีวิตของตนได้.....					
5	การเรียนวิชาอาชีพมุ่งเน้นให้ผู้เรียน ได้มีความสามารถในการจัดการ ตลาดและความร่วมมือในการ ประกอบกิจกรรม หรือธุรกิจ.....					
6	วิชาอาชีพจัดขึ้นเพื่อนักเรียนที่เรียน อ่อนโดยเฉพาะ.....					
7	การเรียนวิชาอาชีพที่แท้จริงนั้นจะ ต้องเรียนหลังจากจบชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ไปแล้ว.....					
8	หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นได้จัด วิชาอาชีพไว้เป็นวิชาเลือกเสรีให้ ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด และความสนใจหลายวิชา.....					

ลำดับ ที่	ข้อความเกี่ยวกับเจตคติใน อาชีพ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
9	นอกเหนือจากรายวิชาที่เปิดให้ เลือกเรียนแล้ว กลุ่มวิชาอาชีพ ยังมียานอาชีพอิสระให้นักเรียน เพื่อส่งเสริมการหารายได้ระหว่าง เรียน.....					
10	การเรียนวิชาอาชีพเป็นสิ่งที่สมควร สนับสนุนอย่างยิ่ง.....					
11	ข้าพเจ้าคิดว่าวิชาอาชีพเป็นวิชาที่ น่าสนใจมากในสภาพสังคมปัจจุบัน.....					
12	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการเรียนที่เลือก เรียนวิชาอาชีพเป็นนักเรียนที่ เรียนอ่อน.....					
13	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณส่วนมากไม่ชอบ นักเรียนที่เลือกเรียนวิชาอาชีพ.....					
14	ข้าพเจ้าคิดว่าวิชาเลือกเสรีใน กลุ่มวิชาอาชีพ เป็นวิชาที่น่า เลือกเรียนมากกว่ากลุ่มวิชาอื่น.....					
15	วิชาเลือกเสรีในกลุ่มวิชาอาชีพ เป็นวิชาที่มีศักดิ์ศรีไม่แพ้วิชาอื่น ๆ					
17	วิชาในกลุ่มวิชาอาชีพนั้นเป็นวิชาที่ ช่วยพัฒนาพื้นฐานที่ดีในการประกอบ อาชีพ.....					

ลำดับ ที่	ข้อความเกี่ยวกับเจตคติใน อาชีพ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
18	กลุ่มวิชาอาชีพเป็นวิชาที่เรียน เล่น ๆ มากกว่าเรียนจริงจัง.....					
19	วิชาในกลุ่มวิชาอาชีพช่วยเพิ่มพูน ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น.....					
20	การเรียนวิชาในกลุ่มวิชาอาชีพ ทำให้รู้สึกเพลิดเพลิน และยัง ได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์.....					
21	การเรียนวิชาอาชีพมีความยุ่ง ยากมากกว่าการเรียนวิชาสามัญ					
22	วิชาอาชีพที่เปิดสอนมีความเหมาะ สมกับตลาดแรงงานในปัจจุบัน.....					
23	การเรียนวิชาอาชีพส่วนมากมี เนื้อหาที่ล้าสมัย.....					
24	กิจกรรมการเรียนวิชาอาชีพ ไม่เหมาะสมกับสภาพร่างกาย ของนักเรียน.....					
25	ในสภาพสังคมปัจจุบันความรู้ด้าน วิชาอาชีพถือว่ามีความสำคัญมาก.....					
26	ข้าพเจ้าอยากมีความรู้ด้านวิชา อาชีพมากกว่าที่อยู่ในปัจจุบัน.....					

ลำดับ ที่	ข้อความเกี่ยวกับเจตคติใน อาชีพ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
27	ถ้ามีรอกาสข้าพเจ้าต้องการ เลือกเรียนวิชาในกลุ่มวิชาอาชีพ มากที่สุด.....					
28	เมื่อพูดถึงงานอาชีพข้าพเจ้าจะ รู้สึกถึงความยุ่งยากวุ่นวายในการ ปฏิบัติ.....					
29	ข้าพเจ้าต้องการมีความรู้ในด้าน วิชาอาชีพเพื่อนำไปปรับปรุงการ ดำรงชีวิตให้ดีขึ้น.....					
30	ข้าพเจ้าต้องการมีทักษะในการ ประกอบอาชีพให้สมควรแก่วัย.....					
31	ถ้ามีรอกาสข้าพเจ้าต้องการที่จะ ช่วยครอบครัวหารายได้พิเศษ.....					
32	ข้าพเจ้ายังไม่ต้องการเรียนรู้ เรื่องของอาชีพ เพราะยังไม่ถึง เวลาอันควร.....					
33	ระหว่างวิชาอาชีพกับวิชาสามัญ ข้าพเจ้าต้องการที่จะ เลือกเรียน วิชาสามัญมากกว่า.....					

ลำดับ ที่	ข้อความเกี่ยวกับเจตคติใน อาชีพ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
34	เมื่อมีคนกำลังซ่อมแซมเครื่องมือ เครื่องใช้ หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ข้าพเจ้าจะเกิดความสนใจและ อยากเข้าไปช่วยเสมอ.....					
35	ข้าพเจ้าสนใจในวิชาอาชีพทุกวิชา และอยากทดลองปฏิบัติถ้ามีโอกาส..					
36	เมื่อมีคนพูดถึงวิชาอาชีพข้าพเจ้าจะ รู้สึกไม่สนใจและไม่ให้ความสนใจ ใด ๆ.....					

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายเอกพจน์ สมุทธานนท์

เกิดวันที่ 30 เดือนพฤษภาคม พุทธศักราช 2507

สถานที่เกิด เขตพญาไท จังหวัดกรุงเทพมหานคร

สถานที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่ 135/1 ถ.อาจณรังค์ แขวงคลองเตย เขตคลองเตย
จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10110

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนธัญรัตน์ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

ประวัติการศึกษา พ.ศ. 2526 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (สาขาช่างอิเล็กทรอนิกส์)

จากโรงเรียนเกษมโปลีเทคนิค

พ.ศ. 2529 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (สาขาช่างอิเล็กทรอนิกส์)

จากวิทยาลัยเซนต์จอห์น

พ.ศ. 2531 ค.บ. (ไฟฟ้า-อิเล็กทรอนิกส์) จากวิทยาลัยครูพระนคร

พ.ศ. 2537 กศ.ม. (อุตสาหกรรมศึกษา)

จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ที่ ทม 1007/ ๕๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๕๕ ตุลาคม 2536

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายเอกพจน์ สมุทธานนท์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญานิพนธ์
เรื่อง ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในวิชาอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา
เขตกรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้ในความควบคุมดูแลของ

ดร.ละเอียด รัชเฝ้า

ประธาน

อ.เจษฎา ธีรฤทธาณจน์

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความ
ช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

๕๕-๗๐๔/๖๒

(ดร.ศิริภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 258-4119

ที่ ทม 1007/ 5331

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

8 ธันวาคม 2536

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายเอกพจน์ สมุทรานนท์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาชั้นกว่า เพื่อทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในวิชาอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ดร.ละเอียด รักษ์เฝ้า

ประธาน

อ.เจษฎา ธีรฎกกาญจน์

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอให้นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 1 ห้องเรียน ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนธันวาคม 2536 - มกราคม 2537 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศิริฎภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 258-4119

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในวิชาอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
เอกพจน์ สมุทธานนท์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา
สิงหาคม 2537

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยด้านตัวผู้เรียน ด้านครอบครัว และด้านการเรียนการสอนที่มีความสัมพันธ์กับเจตคติในวิชาอาชีพ และมีอิทธิพลสามารถพยากรณ์เจตคติในวิชาอาชีพได้

โดยตัวแปรที่นำมาศึกษาประกอบด้วย ปัจจัยด้านตัวผู้เรียน 4 ตัวแปร ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสบการณ์ในการเลือกเรียนวิชาชีพ มโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ ปัจจัยด้านครอบครัว 3 ตัวแปร ได้แก่ การสนับสนุนของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และปัจจัยด้านการเรียนการสอน 1 ตัวแปร ได้แก่ คุณภาพการสอนของครูในวิชาการทำงาน เป็นตัวแปรพยากรณ์ และเจตคติในวิชาอาชีพเป็นตัวแปรตาม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2536 จำนวน 713 คน เป็นนักเรียนชาย จำนวน 343 คน และนักเรียนหญิง 370 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในวิชาอาชีพ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มและลดตัวแปรเป็นขั้น ๆ (stepwise multiple regression analysis)

ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับเจตคติในวิชาอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีความสำคัญตามลำดับคือ คุณภาพการสอนของครูในวิชาการทำงาน มโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ ประสบการณ์ในการเลือกเรียนวิชาอาชีพ และเพศ ส่วนตัวแปรด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสนับสนุนของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครองระดับการศึกษาของผู้ปกครอง พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติในวิชาอาชีพ
2. ตัวแปรคุณภาพการสอนของครูในวิชาการทำงาน มโนภาพเกี่ยวกับตนเองในวิชาอาชีพ ประสบการณ์ในการเลือกเรียนวิชาอาชีพ และเพศ สามารถร่วมกันพยากรณ์เจตคติในวิชาอาชีพ ได้ร้อยละ 44 โดยมีสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานดังนี้

สมการถดถอยในรูปแบบอันดับ

$$Y' = 0.5147 + 0.4795 X_8 + 0.4135 X_7 + 0.1253 X_3 + 0.0755 X_1$$

สมการถดถอยในรูปแบบมาตรฐาน

$$Z' = 0.4230 X_8 + 0.3366 X_7 + 0.0883 X_3 + 0.0606 X_1$$

A STUDY OF FACTORS AFFECTING OF ATTITUDES TOWARD THE VOCATIONAL SUBJECTS
OF MATTAYOM SUKSA III STUDENTS UNDER THE DEPARTMENT OF
SECONDARY EDUCATION IN BANGKOK METROPOLIS

AN ABSTRACT

BY

EKKAPOT SAMUTANON

Presented in partial fulfillment of the requirements for the master
of Education degree in Industrial Education
at Srinakharinwirot University

August 1994

The purposes of this study were to search into the Factors Relationship of Attitudes towards the Vocational Subjects and to predict the variance of Attitudes towards the Vocational Subjects. The Factor of this study consisted of Student factor were Sex, G.P.A., Experiences in choosing Vocational Subjects, Self-Concept in Vocational Subjects. Family factor were Parental Support, Parental Vocational, Parental Educational Levels and Teaching Factor was Teachers Quality of teaching his own Vocational field.

The Sample group for this study consisted of 713 M.S. 3 students (343 boys and 370 girls) under the Department of Secondary Education in Bangkok Metropolis. The instrument used was the questionnaire on Factors Affecting Attitudes towards the Vocational Subjects. The statistical procedures for analyzing the data included Means, Percentages and Stepwise Multiple Regression analysis.

Research findings revealed the followings :

1. Factors Relationship of Attitudes towards the Vocational Subjects of Mattayom Suksa III students in Bangkok Metropolis were Teacher's Quality of teaching his own Vocational field, Self-Concept in Vocational Subjects, Experiences in Choosing Vocational Subjects and Sexes. Factors Non-Relationship of Attitudes towards the Vocational Subjects of Mattayom Suksa III students in Bangkok Metropolis were G.P.A., Parental Support, Parental Vocational and Parental Education Levels.

2. Teacher's Quality of teaching his own Vocational field, Self-Concept in Vocational Subjects, Experiences in Choosing

Vocational Subjects and sexes can predict the Variance of Attitudes towards the Vocational Subjects at 44%. The predict equations in purity score and standard score were as follows :

Predict equations in purity score

$$Y' = 0.5147 + 0.4795 X_8 + 0.4135 X_7 + 0.1253 X_3 + 0.0755 X_1$$

Predict equations in standard score

$$Z' = 0.4230 X_8 + 0.3366 X_7 + 0.0883 X_3 + 0.0606 X_1$$